

अगावलेख खरीखरी..

नक्षल, राष्ट्रध्वज आणि तरुण

१५ ऑगस्ट या आपल्या स्वातंत्र्य दिन सोहळ्याच्या पर्वावर छत्तीसगडमधील कविकर येथे बस्तर सारख्या ठिकाणी एका स्वाभिमानी तरुणाने देशभक्तीचा परिचय देऊन नक्षलवाद्यांच्या भीतीनंतरही राष्ट्रध्वज फडकवला. आपल्या देशातील नक्षलवादी चळवळ जवळजवळ संपलेली आहे असे सरकारने जाहीर केलेले आहे. परंतु अजूनही नक्षलवाद्यांचे काही अड्डे कायम आहेत. अशा भागात या देशभक्त तरुणाने राष्ट्रध्वज फडकावला. ही राष्ट्राभिमानी कृती केल्यामुळे त्याच्या या घोर अपराधाबद्दल तेथील काही नक्षलवाद्यांनी त्याच गावात जन अदालत भरवली, भर दिवसा भरवलेल्या जन अदालतीमध्ये या देशभक्त तरुणाला पोलिसांचा मुखबीर म्हणजेच टीप देणारा असे जाहीर केले. त्या ठिकाणी आरोप करणारे नक्षलवादी होते, त्याच देणारेही नक्षलवादीच होते. त्यामुळे त्याची कोणतीही गोष्ट न ऐकता त्याला मृत्यू दंडाची शिक्षा फर्मावण्यात आली आणि थोड्याच वेळाने या तरुणाला भर गावासमोर गळ आवळून त्याची जीवनलीला संपवण्यात आली. तो तरुण आपल्या देशाच्या ध्वजासाठी आणि भारत मातेसाठी शहीद झाला. इतके झाल्यावर सुद्धा त्याच्या कुटुंबीयांनी पोलिसात तक्रार करण्याची हिम्मत केली नाही. मग या ठिकाणी नक्षलवाद्यांचा दारा कित्या असेल याची कल्पनाच केलेली बरी. देशाच्या स्वातंत्र्यदिनी घडलेली ही घटना त्यानंतर दोन दिवसांनी पोलिसांना कळली. मात्र असे क्रूर कृत्य करणाऱ्या लोकांचा छडा अद्यापी पोलिसांनाही लागलेला नाही. ही नक्षलवादी चळवळ ज्या लोकांनी स्थापन केली, त्यामध्ये मुख्य तीन लोक होते. कर्नू सन्याल, चारू मुजुमदार आणि जंगली संधाल या तिघांनी या चळवळीची स्थापना केली. स्थापना केलेल्या मधील जंगली संधाल आणि चारू मुजुमदार नंतर मरण पावले तर कर्नू सन्याल यांनी आत्महत्या केली. मुळात ज्या उद्देशाकरिता ही चळवळ उभी केली होती तो उद्देश सफल न होता त्याला दोषी ठरवले तो पोलिसांचा मुखबीर म्हणजेच खबरी पुरवणारा आहे आणि अशा पोलिसांच्या हेरांना यातना देऊन मारणे हीच यांची क्रांती अशा गोष्टी पुढे आल्या. आपल्या सरकारने अनेक क्षेत्रांमधील नक्षलवाद्यांना एक तर संपवले आहे किंवा ते शरण आले आहेत. एवढी प्रचंड कसरत झाल्यावरही नक्षलवाद्यांची काही बेटे आजही शिल्लक आहेत, हेच यातून निष्पन्न होत आहे. नक्षलवादाचा हा रोग ज्या ज्या भागांमध्ये आहे त्या भागात त्यांची अजूनही दहशत आहे. मध्यंतरी त्यांच्या म्होरक्यांनी शांततेची भाषा केली होती. सरकार ती मान्य करणे शक्यच नव्हते कारण यांना ठेवायचेच हा सरकारचा बाणा होता. मात्र अजूनही १००% नक्षलवादी संपलेले नाहीत कारण ज्या ठिकाणी ते शिल्लक आहेत त्या ठिकाणी अजूनही सुडाच्या नावाखाली दहशत पसरवून खंडणी खोरीचा प्रवास सुरू आहे. परवाच्या घटनेत जे क्रौर्य दिसले त्या ठिकाणी माणुसकी संपली होती, माणसे संपली होती आणि त्यांचे शवापदात रूपांतर झाले होते. या शवापदांनी ज्या ध्येयवादी राष्ट्रभक्त तरुणांचा जीव घेतला त्याला शहिदाचा दर्जा देऊन त्याच्या कुटुंबीयांना सरकारने दिलासा दिला पाहिजे. राष्ट्रभक्तीसाठी हातातून पत्करलेल्या तरुणासाठी आमची दुःखी मनाने श्रद्धांजली!

Signature
nagpurpost@gmail.com
Mob. No. 9922970023

पावसापासून दिलासा मिळणार का?

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २२ : गेल्या चार दिवसांपासून महाराष्ट्रात झालेल्या मुसळधार पावसानंतर आता हवामान विभागाने दिलासादायक अंदाज व्यक्त केला आहे. बंगालच्या उपसागरात निर्माण झालेला कमी दाबाचा पट्टा उत्तरेकडे सरकला आहे आणि अरबी समुद्रात तयार झालेले चक्रीवादळ गुजरातकडे वळत आहे. त्यामुळे पुढील काही दिवसांत महाराष्ट्रात पावसाची तोत्रता कमी होण्याची शक्यता आहे. गेल्या चार दिवसांत झालेल्या मुसळधार पावसामुळे मुंबई, पुणे, मराठवाडा आणि पुर्वभागात कडक हिवासातून सुटकारा मिळत आहे.

१११ किलो गांजासह ३७ लाखाचा मुद्देमाल जप्त

■ महासागर प्रतिनिधी, अमरावती, दि. २२ : चांदूर रेल्वे पोलीस स्टेशन हद्दीतील फळसखेड फाट्यासमोर चांदूर रेल्वे पोलीसांनी १११ किलो गांजा जप्त केला. ही कारवाई शुक्रवार २२ ऑगस्ट रोजी दुपारी करण्यात आली. दोन इसम हे गांजा घेवून चारचाकी वाहनाने नांदगाव खंडेश्वर रोडने जाणार असल्याची माहिती चांदूर रेल्वे पोलीसांना मिळाली होती. त्यानुसार, सापळ रचण्यात आला. राजपत्रीत अधिकारी नायब तहसिलदार, दोन शासकीय पंच, फोटोग्राफर, वजन मापारी वजन काढण्यासह व पोलीस स्टॉपसह नांदगाव खंडेश्वर रोडने गेले असता ग्राम फळसखेड फाट्यासमोर एक चारचाकी बोलेरो गाडी येताना दिसली. वाहनात चालक यश भास्करराव लाहे (वय २१), रा. पिंपळगाव बैनाई, ता. नांदगाव खंडेश्वर व फिरोज सैयद अनवर (वय ३६), रा. सांताक्रुझ इस्ट मुंबई, हे दोघे आढळून आले. बोलेरो गाडीची पाहणी केली असता त्यामध्ये १११ किलो ६०० ग्रॅम गांजा आढळून आला, ज्याची किंमत २५ लाख ६६ हजार ८०० रुपये आहे. १० लाख ५० हजार रुपये किमतीचे वाहन, १ लाख रुपयाचा ॲपल मोबाईल, अन्य मोबाईल, एक टॅब, रोख ६६०० रुपये असा एकूण ३७ लाख ४२४०० रुपयांचा माल जप्त करण्यात आला. आरोपींविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सदरची कार्यवाही पोलीस अधीक्षक विशाल आनंद, अपर पोलीस अधीक्षक पंकज कुमावत, उपविभागीय पोलीस अधिकारी अनिल पवार, पोलीस निरीक्षक अजय आकरे यांचे मार्गदर्शनामध्ये सहाय्यक ठाणेदार शरद आहेर, पीएसआय रोहीत कुदरे, पीएसआय नंदलाल लिंगोले, पोलीस ॲमलदार शिवाजी घुगे, प्रविण मेथ्राम, राहुल इंगळे, निलेश रिडे, प्रशांत ढोके, संदीप वासनिक, संदीप बटुकले, ऋषीकेश जगदाळे, महीला पोलीस ॲमलदार किर्ती सयाम, चालक प्रकाश बिरोले, चंद्रकांत गाडे यांनी केली.

वरिष्ठ लिपिकाची निर्घुण हत्या

■ महासागर प्रतिनिधी, अमरावती, दि. २२ : पोळा सणाच्या दिवशी शुक्रवारी सकाळी बडनेरा येथील जुनी वस्ती पवार वाडी परिसरात एका ५० वर्षीय वरिष्ठ लिपिकाची निर्घुण हत्या करण्यात आली. अतुल ज्ञानदेव पुरी असे मृताचे नाव आहे. ते अमरावती शहरातील पुंडलिक बाबा नगर येथील रहिवासी होते. श्री शिवाजी शिक्षण संस्थेच्या वतीने संचालित नांदुरा रेल्वे येथील पुंडलिक महाराज महाविद्यालयात वरिष्ठ लिपिक म्हणून कार्यरत होते. अतुल पुरी रेल्वे स्थानकावर पोहोचत असताना सकाळी नऊ वाजता अज्ञात हल्लेखोरांनी त्यांच्यावर धारदार शस्त्रांनी हल्ला केला. त्यांचा जागीच त्यांचा मृत्यू झाला. त्यांच्या हत्येचे कारण अद्याप समजले नाही.

योग्य वेळी शेतकऱ्यांची कर्ज माफी करणार!

अजित पवारांची व्हाही
राज्य सरकारच्या वतीने वेगवेगळ्या पद्धतीने शेतकऱ्यांना मदत करण्याचे काम सुरू आहे. त्यामुळे कोणत्याही शेतकऱ्याने आत्महत्या सारखे टोकाचे पाऊल उचलू नये, असे आवाहन उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी केले आहे. अहिल्या नगर जिल्ह्यामधील नेवासा तालुक्यातील शेतकरी बाबासाहेब सरोदे या शेतकऱ्याने कर्जबाजारीपणाला कंटाळून आत्महत्या केली आहे. या

महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २२ :

राज्य सरकारच्या वतीने वेगवेगळ्या पद्धतीने शेतकऱ्यांना मदत करण्याचे काम सुरू आहे. त्यामुळे कोणत्याही शेतकऱ्याने आत्महत्या सारखे टोकाचे पाऊल उचलू नये, असे आवाहन उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी केले आहे. अहिल्या नगर जिल्ह्यामधील नेवासा तालुक्यातील शेतकरी बाबासाहेब सरोदे या शेतकऱ्याने कर्जबाजारीपणाला कंटाळून आत्महत्या केली आहे. या

महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २२ :

राज्य सरकारच्या वतीने वेगवेगळ्या पद्धतीने शेतकऱ्यांना मदत करण्याचे काम सुरू आहे. त्यामुळे कोणत्याही शेतकऱ्याने आत्महत्या सारखे टोकाचे पाऊल उचलू नये, असे आवाहन उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी केले आहे. अहिल्या नगर जिल्ह्यामधील नेवासा तालुक्यातील शेतकरी बाबासाहेब सरोदे या शेतकऱ्याने कर्जबाजारीपणाला कंटाळून आत्महत्या केली आहे. या

महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २२ :

राज्य सरकारच्या वतीने वेगवेगळ्या पद्धतीने शेतकऱ्यांना मदत करण्याचे काम सुरू आहे. त्यामुळे कोणत्याही शेतकऱ्याने आत्महत्या सारखे टोकाचे पाऊल उचलू नये, असे आवाहन उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी केले आहे. अहिल्या नगर जिल्ह्यामधील नेवासा तालुक्यातील शेतकरी बाबासाहेब सरोदे या शेतकऱ्याने कर्जबाजारीपणाला कंटाळून आत्महत्या केली आहे. या

महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २२ :

राज्य सरकारच्या वतीने वेगवेगळ्या पद्धतीने शेतकऱ्यांना मदत करण्याचे काम सुरू आहे. त्यामुळे कोणत्याही शेतकऱ्याने आत्महत्या सारखे टोकाचे पाऊल उचलू नये, असे आवाहन उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी केले आहे. अहिल्या नगर जिल्ह्यामधील नेवासा तालुक्यातील शेतकरी बाबासाहेब सरोदे या शेतकऱ्याने कर्जबाजारीपणाला कंटाळून आत्महत्या केली आहे. या

पार्श्वभूमीवर अजित पवार बोलत होते. योग्य वेळी शेतकऱ्यांची कर्ज माफी करू, असे आश्वासन देखील अजित पवार यांनी दिले आहे. अजित पवार म्हणाले की, वीस हजार कोटींचा भार वीज बिल माफ करून बळीराजाला मदत करण्याच्या दृष्टिकोनातून निर्णय घेतला आहे. तर ४५ हजार कोटींचा भार लाडक्या बहिणीच्या निमित्ताने उचललेला आहे. वेगवेगळ्या पद्धतीने बळीराजाला मदत करण्याचे काम शासनाच्या वतीने केले जात आहे.

विकसित महाराष्ट्राच्या उद्दिष्टपूर्तीत महिलांचा सहभाग वाढावा

मुख्यमंत्री फडणवीस यांची अपेक्षा : दोन दिवसीय शक्ती संवाद कार्यक्रमाचे आयोजन

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २२ : विकसित महाराष्ट्र २०४७ चे उद्दिष्ट पूर्ण करण्यासाठी विकासाच्या प्रक्रियेत महिलांचा सहभाग वाढविणे गरजेचे आहे. शक्ती संवादाच्या माध्यमातून महिला सुरक्षा आणि सक्षमीकरणाबाबत चर्चा आणि विचार मंथन होत असून, यावर सकारात्मक विचार करून महिलांच्या सर्वांगीण विकासासाठी धोरणात्मक निर्णय घेणार असल्याचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी सांगितले. राष्ट्रीय महिला आयोग व महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग यांच्या संयुक्त विद्यमाने दोन दिवसीय शक्ती संवाद कार्यक्रमचे हॉटेल ट्रायडेंट येथे आयोजन करण्यात आले. यावेळी मुख्यमंत्री फडणवीस बोलत होते. या कार्यक्रमास विधानपरिषद सभापती प्रा.राम शिंदे, विधानसभा अध्यक्ष अॅड. राहुल नावकर, उपसभापती डॉ.नीलम गोंहे, मंत्री आदिती तटकरे, बाळसाहेब पाटील, राज्यमंत्री मेघना साकोरे-बोर्डीकर, डॉ.पंकज भोयर, राष्ट्रीय महिला आयोगाच्या अध्यक्षा विजया रहाटकर, रूपाली चाकणकर, आमदार चित्रा वाघ, मनीषा चौधरी, विद्या ठाकूर, सदस्य सचिव नंदिनी आन्हाडे, सहसचिव राधिका चक्रवर्ती यांच्यासह विविध राज्यातील महिला आयोगाच्या अध्यक्षा, सहसचिव, सदस्य उपस्थित होते. यावेळी पोशाकयद्यासंदर्भातील पुस्तिकेचे प्रकाशन

करण्यात आले. फडणवीस म्हणाले की, महिलांच्या सामाजिक, आर्थिक आणि सर्वांगीण विकासासाठी शासन कटिबद्ध आहे. दोन दिवस शक्ती संवादाच्या माध्यमातून राज्यासह देशातील महिलांच्या विविध समस्या आणि त्यावर उपाय यासंदर्भात चिंतन मंथन होणार आहे. प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांच्या 'विकसित भारत २०४७' च्या स्वप्नपूर्तीसाठी महिलांचा सामाजिक आणि आर्थिक प्रगतीत सहभाग आवश्यक आहे. विकसित अर्थव्यवस्थेसाठी लैंगिक समानता महत्त्वाची आहे. भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी संविधानाच्या माध्यमातून जातीभेद आणि लिंगभेद समाप्त करून व्यक्तीच्या रूपाने सर्वांना समान संधी आणि अधिकार प्राप्त करून दिले आहेत.

गडचिरोली, नागपूर व भंडारा जिल्ह्यांमध्ये विकास प्रकल्प

आदिवासी समुदायाचे जीवनमान उंचावणे, त्यांच्या जीवनात शाश्वत विकास घडवून आणण्यासाठी सार्वजनिक आणि सामाजिक क्षेत्राचा सहभाग आवश्यक आहे. कृषी आधारित वैविध्यपूर्ण योजना राबवल्या जात असून त्यांच्या शाश्वत विकासासाठी मॉडेल लिमिटेडचे योगदान महत्त्वपूर्ण आहे, असे प्रतिपादन फडणवीस यांनी केले. ते म्हणाले, नीती आयोगाने देशातील निवडक आकांक्षी जिल्ह्यांमध्ये गडचिरोलीचा समावेश केला आहे. स्वयंसेवी संस्थांचा सहभाग व 'मॉडेल लिमिटेड'च्या योगदानातून विविध जिल्ह्यातील आदिवासी समुदायासाठी शाश्वत परिणामकारक उपाययोजना राबविण्यात येतील. 'मॉडेल लिमिटेड'ने आदिवासी क्षेत्रातील सामाजिक कामासाठी बीआयएसएलडी या स्वयंसेवी संस्थेची निवड करत निधी उपलब्ध करून दिली आहे. ही संस्था राबवत असलेल्या उपक्रमांतून गडचिरोली जिल्ह्यातील १८ हजार कुटुंबांना आधार देण्यासाठी उपजीविकेशी संबंधित विविध उपक्रम राबवले जात आहेत.

महिलांचे शिक्षण, रोजगार हे केवळ महिलांच्या अधिकार राहिले नसून आर्थिक परिवर्तनासाठी आवश्यक आहेत. राष्ट्रीय महिला आयोगाच्या अध्यक्षा विजया रहाटकर म्हणाल्या की, देशभरात

कार्यालयात पोशाक अॅक्ट संदर्भात समिती कार्यरत असणे गरजेचे असून त्यासाठी प्रयत्न करणार आहे. मंत्री आदिती तटकरे म्हणाल्या की, भारतीय राज्यघटनेने महिलांच्या सन्मान व हक्कांच्या रक्षणासाठी केलेल्या विशेष तरतुदीनुसार राज्य महिला आयोगाची स्थापना करण्यात आली आहे. महिलांची सामाजिक स्थिती उंचावणे, हक्कांचे रक्षण करणे व अन्यायाविरुद्ध न्याय मिळवून देणे हा याचा उद्देश आहे. रूपाली चाकणकर म्हणाल्या की, राज्यातील महिला तस्करी संपूर्ण नष्ट करण्याच्या दृष्टीने राज्य महिला आयोग काम करीत आहे. याप्रसंगी इतर मान्यवरांनीही आपापले विचार मांडले. कार्यक्रमाला भरणाऱ्या उपस्थिती होती.

राधाकृष्णन वेगळ्या विचारांचे, पाठिंबा नाही

शरद पवारांनी स्पष्टच सांगितले

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २२ : मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांचा मला फोन कॉल आला होता. उपराष्ट्रपतिपदासाठी त्यांच्या पक्षाचे जे उमेदवार आहेत, ते महाराष्ट्राचे राज्यपाल आहेत. त्यामुळे त्यांना पाठिंबा देण्याची विनंती त्यांनी माझ्याकडे केली. मात्र राधाकृष्णन राज्यपाल असताना झारखंडच्या सीएम यांना त्यांच्या राजभवनात अटक झाली होती. त्यामुळे त्यांना पाठिंबा देणे आमच्यासाठी शक्य नसल्याचे मी त्यांना सांगितले आहे. अशी माहिती शरद पवार यांनी दिली आहे. पक्षाच्या पदाधिकाऱ्यांची बैठक आज पडली. त्यानंतर ते पत्रकारांशी बोलत होते.

शरद पवार यांनी सांगितले की, आमच्याकडे मतदार कमी आहेत, हे आम्हाला माहिती आहे. मात्र, आम्हाला निकालाची चिंता नाही. उपराष्ट्रपती निवडणुकीत आमच्याकडे लोकसभा आणि राज्यसभा मिळून मतदार ठरलेले आहेत. आमचा उमेदवार विजयी होईल, एवढी संख्या आमच्याकडे नाही. आमची ठरलेली मते आहेत. त्यामुळे बाकीचे उद्योग आम्ही करत बसणार नाही. मते कमी असली तरी आम्ही निवडणूक लढवण्याचा निर्णय घेतला असल्याचे शरद पवार यांनी म्हटले आहे. आमचे मतदार कित्या आहेत, हे आम्हाला

महिलांचे शिक्षण, रोजगार हे केवळ महिलांच्या अधिकार राहिले नसून आर्थिक परिवर्तनासाठी आवश्यक आहेत.

राष्ट्रीय महिला आयोगाच्या अध्यक्षा विजया रहाटकर म्हणाल्या की, देशभरात

असे असले तरी राजकीय दृष्ट्या बिहार हे अत्यंत जागृत राज्य असल्याचे शरद पवार यांनी म्हटले आहे. बिहारमध्ये मत चोरी संदर्भात या यात्रेच्या माध्यमातून जनजागृती केली जात आहे. त्याला प्रचंड प्रतिसाद मिळत आहे. त्यामुळे आम्ही आगामी काळात हा कार्यक्रम देशभरात राबवला जाईल, अशी माहिती देखील शरद पवार यांनी दिली. ३०० खासदार हे रस्त्यावर उतरले होते मतदार यादी बाबत आमचा अभ्यास सुरू आहे. मात्र निवडणूक आयोग स्पष्ट माहिती द्यायला तयार नाही, असा आरोप देखील शरद पवार यांनी केला आहे. यासंदर्भात पहिल्यांदाच ३०० खासदार हे रस्त्यावर उतरले होते. त्या ठिकाणी आम्हाला अटक देखील झाली होती, अशी माहिती देखील शरद पवार यांना दिली आहे.

औषध कंपनीत नायट्रोजन वायूची गळती

४ कामगारांचा गुदमरून मृत्यू

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २२ : पालघर जिल्ह्यातील मेडले फॉर्मस्युटिकल्स लिमिटेड कंपनीत नायट्रोजन वायूची गळती झाली. या अपघातात गुदमरून चार कामगारांचा जागीच मृत्यू झाला, तर इतर दोघांची प्रकृती गंभीर आहे. जखमींना जवळच्या शिंदे रुग्णालयात दाखल करण्यात आले आहे. बोईसर तारापूर एमआयडीसी परिसरात असलेल्या कंपनीच्या प्लॉट क्रमांक एफ-१३ मध्ये औषध निर्मिती प्रक्रिये दरम्यान नायट्रोजन वायूची गळती झाली असल्याची प्राथमिक माहिती समोर आली आहे.

पालघर जिल्ह्यातील बोईसर तारापूर एमआयडीसी परिसरातील मेडले (मेडली) फॉर्मस्युटिकल्स लिमिटेड कंपनीत प्लॉट क्रमांक एफ-१३ मध्ये औषध निर्मिती प्रक्रिये दरम्यान सहा कामगारांना नायट्रोजन वायू गळतीचा त्रास झाला. या अपघातात गुदमरून चार कामगारांचा जागीच मृत्यू झाला, तर इतर दोघांची प्रकृती गंभीर आहे. फार्मा कंपनीत अल्वेन्डाझोल औषध तयार केले जात होते. या दरम्यान नायट्रोजन वायू मिळताना अचानक

गळती झाली. वायूच्या संपर्कात आल्यानंतर कामगार बेशुद्ध पडले. त्यांना तात्काळ रुग्णालयात दाखल करण्यात आले, जिथे डॉक्टरांनी त्यांना मृत घोषित केले. मृतांमध्ये कमलेश यादव, कल्येश राऊत, धीरज पवार आणि बंगाली ठाकूर यांचा समावेश आहे. त्याच वेळी रोहन शिंदे आणि नीलेश आदळे यांची प्रकृती गंभीर आहे. घटनेची माहिती मिळताच बोईसरचे उपविभागीय पोलिस अधिकारी विकास नाईक त्यांच्या पथकासह घटनास्थळी पोहोचले आणि तपास सुरू केला. अपघातानंतर कंपनी परिसरात गोंधळाचे वातावरण आहे. अपघातानंतर फार्मा कंपनीत गोंधळाचे वातावरण निर्माण झाले होते. घटनास्थळी काम करणारे कामगार कंपनी सोडून पळू लागले. कंपनीतून बाहेर पडलेल्या लोकांनी सांगितले की नायट्रोजन गॅसची अचानक गळती झाली. चार कामगारांचा गुदमरून मृत्यू झाला. गॅस पसरण्यापूर्वीच आम्ही बाहेर पडलो. तथापि, कंपनीच्या अग्निशमन दलाने वेळीच गॅस गळती आटोक्यात आणली, त्यामुळे मोठी दुर्घटना टळली आहे.

भारतीय जनता पार्टी

समस्त शेतकरी बांधवांना
बैल पोळा व ताऱ्या पोळा
निमित्त हार्दिक शुभेच्छा
तसेच ऐतिहासिक ताऱ्या पोळा
पाहण्याकरीता येणाऱ्या सर्व नागरिकांचे

समीर कृणावार
अध्यक्ष, विभागीय - नागपूर - सिंदी (१) विभाग

संकलन : गुल्लू उर्फ देविकसन भन्साली, प्रतिनिधि सिंदी (रेल्वे,)

महाराष्ट्र सांस्कृतिक दृष्ट्या बाकि बाकि चो प्रतीकात्मक रूप म्हणून काळी मारवत सुरू करण्यात आली. मुळात या मारवतीची परंपरा ही आदिवासींची आहे असे सांगितले जाते. **पिवळी मारवत व स्वरूप**

पिवळी मारवत या संकल्पनेचे मार्ग द्वारपा युगातील कृष्ण अवताराची कथा सांगितली जाते. त्यानुसार दृष्टकसाने बाल कृष्णाला मारण्यासाठी पूतना नामक राक्षसनीला पातळिले होते. ती आपल्या स्तनाला विष लावत बालकृष्णाला स्तनपान करविते. परंतु श्रीकृष्णाने तिच्या प्रत्युत्पन्न शाप दिला की, कलियुगात तिचे पूजन केले जाईल. हीच ती पिवळी मारवत होय. मारवत म्हणजे धिंड काढणे होय. पूर्वी धिंडीचे स्वरूप होते. परंतु नंतरच्या काळात तिला देवी म्हणून पूजा केली जाते. स्त्रिया तिची ओटी सुद्धा भरतात. तिची स्थापना पाच दिवसाआधी केली जाते व मारवतीला मूर्ती बनविण्यासाठी दरवर्षी नागपंचमीला प्रारंभ होतो. त्यासाठी प्रथम काट्या व बांबूचा ढांचा बनविला जातो, त्यावर कागद लावून पिवळे स्वरूप दिले जाते. धार्मिक स्वरूप घडन विदर्भाच्या

त्याकाळी विरोध नव्हता. पुढे काळी मारवत सुद्धा सुरू झाली. **काळी मारवत इतिहास व स्वरूप**

नागपूर येथील महाराणी बाकाबाई सन १७९० ते १८५८ या नागपूर घराण्याचे राजे रघुजी भोसले (दुसरा) यांच्या पत्नी होत्या. रघुजी राजे ह्या अल्पवयीन राजाला दत्तक घेऊन राज्यकारभार केला. हे दत्तक विधान लॉर्ड डलहौसीने नामंजूर करूनही तिने इंग्रजांशी हात मिळवणी केली. त्यामुळे १८५७ च उठाव यशस्वी होऊ शकला नाही. तिच्या या निषेधार्थ म्हणून ही काळी रंगाची काळी मारवत काढण्यात येते. असा पूर्व इतिहास सांगितला जातो. त्यामध्य अनेकांचे आजही मतभेद कायम आहेत. **बडग्यांच्या इतिहास व स्वरूप**

अनेक वाईट विचार, प्रसंग, घटना, प्रसंगांना मूकपणे तटस्थपणे धिक्कार न करता बघणाऱ्यांचा प्रतीकात्मक निषेध म्हणजे बडगे होय. या बडग्यांच्या गळ्यात मोडके झाडू, फाटके कपडे, फुटके डब्ये, टायगरे तऱ्हेचे त्यांच्या माथ्या गळ्यात

घालतात. बडग्यांच्या हातात मुसळ आणि कमरेला उखळ बांधलेले असते. एकंदरीत त्यांच्या कृतीचे निषेध म्हणून प्रतीकात्मक स्वरूप बडग्यांचे असते. **पौराणिक आणि अनिष्टपासून सकारात्मकतेकडे**

नेपारी मारवत मिरवणूक असते. वाईट परंपरा, रोगराई, संकट, समाजातून नष्ट व्हाव्यात आणि चांगल्या गोष्टींचे स्वागत करण्यासाठी नागपूरकरांचे मारवत लोकोत्सव असतो. या मिरवणुकीच्या दरम्यान "ईडा, पिडा, रोगराई, जादूटोणा, महागाई, बेरोजगारी, भ्रष्टाचार, अत्याचारी घेऊन जागे मारवत..!"

जेणे महान समाजातील वाईट गोष्टींना संपविण्याचा सामूहिक प्रयत्न असतो. तसेच राजकारणातील व समाजातील चुकीच्या लोकांच्या मानसिकतेचा विचारांचा विरोध व निषेध यावेळी सामूहिकरीत्या केल्या जातो.

या उत्सवात राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील मुद्द्यांसह स्थानिक समस्यांवर भाष्य करणारे फलक, सूचना, ओळी, जनतेच्या मनातील प्रश्नांसाठी विरोधातील राग आणि संतापही व्यक्त होतो. या निमित्ताने समाजातील वाईट चालीरीती, प्रथा दूर करण्याचे साकडे मारवताकडे घातले जाते. अखेर या मारवतीचे दहन केले जात. त्यानंतर परत नव्याने सकारात्मकतेची सुरुवात होते असा समज आहे. अशी ही अનોखी ही लोकपरंपरा संपूर्ण देशाच्या पातळीवर नागपुरात आजही कायम आहे

नागपूरकरांनी कायम ठेवली बडग्या-मारबत परंपरा!

ईडा पिडा घेऊन जाऽऽ गे मारबत..

मना मनातली अस्वस्थता, हेवेदावे, भीती, रोगराई घेऊन जाऽऽ गे मारबत..

पोळ्याच्या पाडव्या दिनी मारबतीची परंपरा व ऐतिहासिक मिरवणूक नागपूर नगरीचा ठेवा! ही मिरवणूक तर नागपूरची आन, बान आणि शान आहे, हा उत्सव त्या मागचा उद्देश! पूर्वी मारबत महोत्सव थोडा बिभत्सेकडे झुकलेला होता. त्यामुळे मारबत मिरवणुकीत जाणे हीन अभिचूचे मानले जायचे. पण आता परिस्थिती बदलली आहे.

भारतातला हा एकमेव उत्सव नागपूर शहरात संपन्न होत असतो, त्या मागे उदात्त हेतू आहे. हे लक्षात आल्याने आता मारबत मिरवणुकीतील असभ्यता बऱ्यापैकी कमी झालेली आहे. कित्येक भाविक स्वतःच्या समस्या दूर व्हाव्यात म्हणून मारबतीला नवस बोलतात.

वर्षानुवर्ष प्रचंड उत्साहात हा सोहळा साजरा होतो, होत राहील. तेव्हा या मारबत सोहळ्यात सहभागी होऊ आणि म्हणूयात, सगळे अशुभ, अमंगळ घेऊन जाऽऽ गे मारबतऽऽऽ! या आरोज्यांनी दरवर्षी तान्हा पोळ्याच्या दिवशी नागपूरातील महाल इतवारी परिसर दुमदुमून गेलेला असतो. मारबत हा सोहळा संपूर्ण भारतात फक्त नागपुरातच भव्य दिव्य स्वरूपात साजरा होतो. मारबतही नागपूरकरांची अशी ग्रामदेवता आहे की ती या गावावर येणारी सगळी संकटे, आपल्या सोबत दूर घेऊन जाते आणि विसर्जित होते.

काळी मारबत १४५ वर्षांपासून चालू आहे. या काळ्या मारबतीचा संबंध महाभारत काळाशीही जोडल्या जातो. पुतना मावशीचे रूप धारण करून भगवान कृष्णाला मारण्याचा प्रयत्न केला आणि कृष्णच्या हातून तिचा मृत्यू झाल्यावर गावकऱ्यांनी तिची धिंड अर्थात मारबत काढली आणि गावाबाहेर तिला जाळले. यामुळे गावावर पुन्हा कधीही समस्या, संकटे आली नाहीत, अशी आख्यायिका आहे. याच संदर्भात नागपुरातही काळी-पिवळी मारबत काढण्यात येते. या मारबतींना शहराच्या बाहेर जाळल्याने शहरातील कुरीती आणि संकटे संपतात,

अशी मान्यता आहे.

मुळात मारबत ही प्रथा मध्यप्रदेशातील काही आदिवासी जमातीत दिवाळीच्या रात्री पाळली जाते. विशिष्ट आकारातील मातीची मूर्ती ईडा पिडा, अमंगलतेचे प्रतिक म्हणून गावाबाहेर दफलत नेतात. पण मग ही प्रथा खूप वेगळ्या स्वरूपात नागपुरात कशी रुजली? यामागचा इतिहास असा की, महाराणी बाकाबाई भोसले या नागपूर भोसल्यांच्या राणीने इंग्रजांशी तयारकथित हातमिळवणी केली. त्यामुळे नागपूरचे समाजमानस क्षुब्ध झाले. या घडल्या घटनेचा मोठ्या प्रमाणावर निषेध करण्यासाठी बाकाबाईला स्वार्थी, देशद्रोही ठरवून त्यांचे प्रतिक म्हणून काळ्या मारबतीचा जन्म झाला. तसेच त्यांचे पती रघुजीराजे भोसले (द्वितीय) यांनी त्यांना रोखले नाही म्हणून त्यांचे प्रतिक बडग्याच्या रूपाने अवतरले.

पुढे इंग्रजांना नामोहरम करण्यासाठी कर्तबगार बाकाबाई भोसल्यांची ती रणनीती होती हे सिद्ध झाले. पण सुरू झालेली प्रथा बंद पाडणे नागपूरकरांना शक्य झाले नाही. मग मारबत ही दुष्टता, अमंगळ रूढी यांचे वहन करून स्वतः सोबत घेऊन जाणारी देवता म्हणून जनमानसात रुजली आणि आता वर्षानुवर्ष ही प्रथा पाळली जाते. तर, विविध सामाजिक समस्या, अनिष्ट रूढी, स्वर्गप्राप्ती होण्यासाठी अश्वमेध यज्ञ करतो आणि देव घाबरून विष्णूकडे मदतीसाठी

नागपूरकर भोसल्यांच्या शासनकाळात हा सण सुरू झाला. विदर्भात बहुधा सर्व ठिकाणी हा सण साजरा होतो. १७८९ मध्ये दुसरे श्रीमंत राजे रघुजी महाराज भोसले (द्वितीय) यांनी हा उत्सव सुरू केला. त्यांनी लहान मुलांना बैलांचे महत्त्व कळावे म्हणून हा उपक्रम हाती घेतला होता. राजे रघुजी महाराज भोसले (द्वितीय) यांनी लाकडी बैल तयार करून सर्व लहान मुलांना वाटले.

जिवंत बैलांप्रमाणे त्या बैलांना सजविण्यात आले. आंब्याचे तोरण लावून जिलेबी, फळे, चॉकलेट, व्हिस्कीट पुढे अशा विविध वस्तू धेधे बांधण्यात आल्या. बैलाजवळ मुलांना उभे करून बैलांची पूजा केली जायची. पूजा संपल्यानंतर तोरण तोडून पोळा फोडून वाजत गाजत हनुमान खिडकीचे दर्शन घेऊन हनुमानाला नाळ फोडून परत आल्यावर मुलांना खाऊ, पैसे, वाटले जायचे. ही परंपरा सातत्याने सुरू होती. आजही नागपुरातील महाल परिसरात ती पहायला मिळते.

नागपूरसह विदर्भातील जवळपास सगळ्याच जिल्ह्यांमध्ये तान्हापोळ्या निमित्त सगळ्याच वयोगटातील लोक लाकडी बैल घेऊन त्याची पूजा करून हा सन आनंदाने साजरा करतात. त्यातच नागपुरातील सनियार भोसला पॅलेसमधील तब्बल आठ फुट उंचीचा लाकडी बैल सर्वांचे लक्ष वेधून घेतो. नागपुरातील या सणाला व लाकडी बैलांच्या (तान्हा) पोळ्याला तब्बल २३५ वर्षे पूर्ण होत आहेत. महाराष्ट्रात सर्वत्र पोळा हा बैलांचा सण म्हणून साजरा होतो. पोळ्याच्या दुसऱ्या दिवशी म्हणजे तान्हा पोळ्याला

मारबत निघते.

वैदिक व नंतरच्या काळात बरेचदा वामनाचा उल्लेख आलेला आहे. बुटक्या आणि खुज्या माणसांच्या कथांमध्ये बुटका केवळ ठंगणा नसतो तर त्यात असाधारण अशी दैवी शक्ती दिसते. हिमगौरी आणि सात बुटके ही कथा प्रत्येकाने वाचली असेलच.

बळीराजाला पाताळात गाडण्यासाठी विष्णूने वामनाचे रूप घेतले तसेच दुसऱ्याही एका कथेत धुंधू राक्षसाचा वामनाचे रूप घेऊन त्याने पराभव केला आहे. कश्यप आणि दनु यांचा मुलगा धुंधू वामन म्हणाला, मी बुटका, काय मागणार! मला माझ्या तीन पावलांएवढ्या लांबीची

धावतात. त्यामुळे वामनाचे रूप घेऊन विष्णू धुंधूकडे आला आणि आल्यावर देविका नदीच्या पात्रात स्वतःला झोकून दिले.

यज्ञ सोडून सर्वजण त्याला वाचविण्यासाठी गेले तेव्हा तो म्हणाला की, निर्धन असा मी वर्षभरापासून गटांगळ्या खात आहे. धुंधूने त्याला वर मागण्यास सांगितले, तेव्हा वामन म्हणाला, मी बुटका, काय मागणार! मला माझ्या तीन पावलांएवढ्या लांबीची

प्रविण बागडे नागपूर. 9923620919

एकमेकांत स्नेहबंध निर्माण व्हावेत

शहरातील अनेक भागात लाकडी बैलांचा पोळा भरतो. विदर्भ वगळता कुठेच हा पोळा साजरा होत नाही.

लहान मुले मोठे बैल नेऊ शकत नाहीत. ते त्यांना आवरू पण शकत नाहीत. म्हणून त्यांच्या हौस-मजेसाठी 'ह्यातन्हा पोळा' साजरा करण्यात येतो. त्या दिवशी लहान मुले लाकडापासून तयार केलेला बैल घेऊन खऱ्या बैलाप्रमाणेच या लाकडाच्या बैलाचा तान्हा पोळा साजरा करतात. तान्हा पोळा बहुतेक लहान मुलांच्या विरंगुळ्यासाठी साजरा करण्याची प्रथा आहे. बैल पोळ्याच्या पाडव्याला नागपूरसह पूर्व विदर्भात तान्हा पोळा उत्साहात साजरा केल्या जातो.

ही ऐतिहासिक परंपरा असलेल्या या पोळ्याची सुरुवात राजे रघुजी भोसले यांनी केली होती. तेव्हा पासून तान्हा पोळा साजरा करतात. पोळ्याच्या दुसऱ्या दिवशी साजरा होणारा तान्हा पोळा हा शहराचा अनोखा सण विदर्भाच्या समृद्ध सांस्कृतिक वारशाचा पुरावा आहे.

या दिवशी लहान मुले आपआपल्या लाकडी बैलाला सजवतात. त्यानंतर एखाद्या जवळच्या मंदिरात किंवा मैदानावर हा तान्हा पोळा भरवल्या जातो. तो परिसर फुगे, तोरण, पताका लावून सजविल्या जातो. प्रसंगी महादेवाची गाणी वाजविली जातात. नंदी बैल भगवान महादेवाचे वाहन असल्या कारणाने महादेवाच्या नावाचा जयजयकार केल्या जातो. त्यानंतर मुलांना

भूमी दे. धुंधूने मान्य केल्यावर वामनाने दोन पावलातच संबंध विश्व व्यापून टाकले आणि तिसरे पाऊल ठेवले ते धुंधू राक्षसाच्या पाठीवरच ! काळ्या मारबतीला पुतना मावशीचं रूप मानलं जातं. म्हणूनच तिच्या स्तनांमधून दुग्धधारा पाझरतात. अनंत चतुर्थीच्या अगोदर भागवत एकादशीला वामन जयंती दुवा म्हणजे गल्ली-बोळींमधून अत्यंत उत्साहाने काढण्यात येणाऱ्या मिरवणूक, गुंफलेले आहेत. सर्वच

काकडी व खोबऱ्याचा प्रसाद वाटप केल्या जाते आणि पोळा फुटला असे जाहीर केल्या जाते.

पोळ्या काही वर्षांपासून या पोळ्याला संस्कृती व स्पर्धा याची झालर लागली आहे. अनेक पालक आपल्या मुलाला वेगवेगळ्या वेशभूषांमध्ये सजवून आणतात. पोळा फुटायच्या आधी या सगळ्या छोट्या मुलांचे वेशभूषा निरीक्षण केले जाते. तसेच त्यांनी सजावुन आणलेल्या बैलाचे निरीक्षण केले जाते. पोळा फुटल्यानंतर उत्तम वेशभूषा व बैलाची उत्तम सजावट केलेल्या मुलांना क्रमांका प्रमाणे नंबर देऊन, त्यांना योग्य ते पारितोषिक दिल्या जाते. त्याचप्रमाणे सगळ्याच मुलांना काहीनाकाही छोट्टी भेटवस्तु दिली जाते. त्यानंतर ही मुले घरी येतात.

ज्याप्रमाणे मोठ्या बैलांची सर्व प्रथम घरी पुजा केल्या जाते. त्याचप्रमाणे या लाकडी बैलांच्या पूजेला देखील घरून सुरुवात होते. त्यानंतर ही मुले आपल्या शेजारी व नातेवाईकांकडे जाऊन बोजारा जमा करतात, म्हणजे त्यांना पैसे किंवा भेटवस्तु दिल्या जाते.

लहान मुलांना देखील शेतीचे व त्यात राबराब राबणाऱ्या बैलांचे महत्त्व कळावे. आपल्या कृषीप्रधान संस्कृती दिवशी ते कृताज्ञ राहावे. यासाठी कदाचित तान्हा पोळा हा सण साजरा करण्याची प्रथा विदर्भात रुजली असावी. यामुळे लहान मुलांमध्येही बैल या पशुधनाबाबत माहिती होऊन महाराष्ट्रीय संस्कृती जपल्या जाते. सर्वांना तान्हा पोळ्याच्या हार्दिक शुभेच्छा !

पुराणांमध्ये आहे की, कंसाने पुतनेला बाळकृष्णाला मारण्यासाठी पाठविले. हरवंश आणि पद्मपुराणामध्ये तो रात्री येऊन लहान मुलांना मारते. काळ्या मारबतीने हाच रात्रीचा रंग ल्येवलेला आहे. भागवत आणि ब्रम्हवैवर्त पुराणानुसार पुतनेच्या मनीचा भाव कसाही असा. श्रीकृष्णाच्या स्पर्शाने तिला मोक्ष प्राप्त झाला. बाळकृष्णाने मारल्यावर गावकऱ्यांनी तिच्या अंगाचे लचके तोडून तिला जाळले. पण त्या धुरातून दिव्य सुगंध येऊ लागला ती मुक्तात्मा झाली, म्हणून तिचे महत्त्व. जन्माष्टमी नंतर सणवार एकमेकांच्या हाता हात गुंफून येतात पिठोरी अमास्येनंतर भाद्रपदात गौरी-गणपतीचे आगमन होते. खरंतर विचाऱ्या अमावस्येला सर्वजणच आळातात त्यादिवशी मुहूर्त, वर्षाच्या परंपरेला टिकवून नागपूरची नवीन खरेदी, गोडघोड काही नसत. अपवाद फक्त दोनच. एक श्रावणी अमावस्या आणि दुसरी लक्ष्मीपूजनाची आश्विन अमावस्या.

बैलपोळ्याची दर्शण पिठोरी अमावस्या म्हणजे श्रावण आणि भाद्रपदामधला दुग्धधारा पाझरतात. अनंत चतुर्थीपर्यंत काही सण एकमेकांना बिलगून उभे आहेत. त्यांच्यातला एक समान दुवा म्हणजे गल्ली-बोळींमधून अत्यंत उत्साहाने काढण्यात येणाऱ्या मिरवणूक, गुंफलेले आहेत. सर्वच काकडी व खोबऱ्याचा प्रसाद वाटप केल्या जाते आणि पोळा फुटला असे जाहीर केल्या जाते.

पोळ्या काही वर्षांपासून या पोळ्याला संस्कृती व स्पर्धा याची झालर लागली आहे. अनेक पालक आपल्या मुलाला वेगवेगळ्या वेशभूषांमध्ये सजवून आणतात. पोळा फुटायच्या आधी या सगळ्या छोट्या मुलांचे वेशभूषा निरीक्षण केले जाते. तसेच त्यांनी सजावुन आणलेल्या बैलाचे निरीक्षण केले जाते. पोळा फुटल्यानंतर उत्तम वेशभूषा व बैलाची उत्तम सजावट केलेल्या मुलांना क्रमांका प्रमाणे नंबर देऊन, त्यांना योग्य ते पारितोषिक दिल्या जाते. त्याचप्रमाणे सगळ्याच मुलांना काहीनाकाही छोट्टी भेटवस्तु दिली जाते. त्यानंतर ही मुले घरी येतात.

ज्याप्रमाणे मोठ्या बैलांची सर्व प्रथम घरी पुजा केल्या जाते. त्याचप्रमाणे या लाकडी बैलांच्या पूजेला देखील घरून सुरुवात होते. त्यानंतर ही मुले आपल्या शेजारी व नातेवाईकांकडे जाऊन बोजारा जमा करतात, म्हणजे त्यांना पैसे किंवा भेटवस्तु दिल्या जाते.

लहान मुलांना देखील शेतीचे व त्यात राबराब राबणाऱ्या बैलांचे महत्त्व कळावे. आपल्या कृषीप्रधान संस्कृती दिवशी ते कृताज्ञ राहावे. यासाठी कदाचित तान्हा पोळा हा सण साजरा करण्याची प्रथा विदर्भात रुजली असावी. यामुळे लहान मुलांमध्येही बैल या पशुधनाबाबत माहिती होऊन महाराष्ट्रीय संस्कृती जपल्या जाते. सर्वांना तान्हा पोळ्याच्या हार्दिक शुभेच्छा !

लहान मुलांना देखील शेतीचे व त्यात राबराब राबणाऱ्या बैलांचे महत्त्व कळावे. आपल्या कृषीप्रधान संस्कृती दिवशी ते कृताज्ञ राहावे. यासाठी कदाचित तान्हा पोळा हा सण साजरा करण्याची प्रथा विदर्भात रुजली असावी. यामुळे लहान मुलांमध्येही बैल या पशुधनाबाबत माहिती होऊन महाराष्ट्रीय संस्कृती जपल्या जाते. सर्वांना तान्हा पोळ्याच्या हार्दिक शुभेच्छा !

राष्ट्रीय अंतराळ दिवस

आज २३ ऑगस्ट, आजचा दिवस संपूर्ण भारतात राष्ट्रीय अंतराळ दिवस म्हणून संपूर्ण साजरा केला जातो. २३ ऑगस्ट हा दिवस भारताच्या अंतराळ इतिहासात सुवर्णाक्षरांनी कोरला गेला कारण याच दिवशी भारताने चंद्रावर तिरंगा फडकावला.

या गौरवशाली घटनेची आठवण म्हणून देशाचे लोकप्रिय पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी राष्ट्रीय अंतराळ दिवस म्हणून घोषित केली. या ऐतिहासिक निर्णयामुळे भारतीयांच्या मनात या दिवसाची स्मृती कायमस्वरूपी कोरली गेली या महान दिवसाला आज दोन वर्ष पूर्ण होत आहे.

२३ ऑगस्ट २०२३ रोजी संध्याकाळी ६ वाजून ४ मिनिटांनी भारताच्या चांद्रयान ३ ने चंद्राच्या दक्षिण ध्रुवावर यशस्वी लँडिंग केले आणि इतिहास घडला. चंद्रावर यशस्वीपणे यान उतरवणारा भारत हा जगातील चौथा तर दक्षिण ध्रुवावर उतरणारा पहिला देश बनला. स्वातंत्र्याच्या अमृतमहोत्सवी वर्षात भारताने चंद्रावर स्वारी केली यासारखी दुसरी आनंददायी गोष्ट नाही. भारताची ही चंद्र मोहीम चांद्रयान - ३ या नावाने ओळखली जाते.

याआधी भारताने दोनदा चंद्रावर पाऊल ठेवण्याचा प्रयत्न केला मात्र दुर्दैवाने तो अपयशी ठरला. २००८ साली चांद्रयान १ या मोहिमेस इच्छेने सुरवात केली त्यानंतर २०११ साली चांद्रयान २ मोहिमेतील यान चंद्राच्या कक्षेत पोहचूनही सॉफ्टवेअर आणि हार्डवेअर विसंगतीमुळे चंद्राच्या पृष्ठभागावर उतरविण्यास अपयशी ठरले होते. अर्थात चांद्रयान २ पूर्णपणे अपयशी ठरले असेही म्हणता येणार नाही.

कारण चांद्रयान २ मोहिमेवेळी पाठवलेले ऑर्बिटर चंद्राच्या कक्षेत यशस्वीपणे कार्यरत होते. या ऑर्बिटरवरील काही उपकरणे वापरून चंद्राच्या कक्षेतून पृथ्वीचा अभ्यास केला जात होता. तसेच चंद्र व त्याच्या वातावरणाविषयी नवी वैज्ञानिक माहिती अपल्याला मिळत होती.

चांद्रयान ३ हा आधीच्या म्हणजे चांद्रयान २, मोहिमेचाच भाग होता. या मोहिमेत अपयश आले तेव्हा यानाचा संपर्क तुटला म्हणून केवळ संपर्क तुट हा.... होसला नही! असे म्हणत देशातील १४० कोटी जनता शास्त्रज्ञांच्या पाठीशी ठामपणे उभी राहिली.

देशातील जनतेला देशातील शास्त्रज्ञांविषयी कमालीचा आदर आणि विश्वास आहे याच विश्वासाच्या बळावर आपल्या शास्त्रज्ञांनी चांद्रयान २ मोहिमेत आलेले अपयश विसरून नव्याने सुरवात केली. चांद्रयान २ मोहिमेच्या अपयशातून घडा घेत चांद्रयान ३ मोहिमेवेळी

शास्त्रज्ञांनी पुरेपूर काळजी घेतली होती.

यानातील काही घटक ऐनवेळी कार्यान्वित होऊ शकले नाही तरी यान चंद्रावर यशस्वीपणे उतरले अशी नव्या यानात रचना करण्यात केल्याची माहिती इस्त्रोचे संचालक एम सोमनाथ यांनी दिली होती.

सेन्सर निकामी होणे, इंजिनमध्ये बिघाड होणे, संगणकातील नियमसंच व गणितीय प्रक्रिया यात होणाऱ्या चुकांची तपासणी करून त्याचे निराकरण करणे यासारख्या बाबींचा विचार करूनच हे यान चंद्रावर झेपावले होते त्यामुळे यावेळी चंद्रयान ३ यान चंद्रावर यशस्वीपणे उतरलेच असा विश्वास देशातील १४० कोटी जनतेला होता.

इस्त्रोच्या शास्त्रज्ञांनी अखेर हा विश्वास सार्थ ठरवला. चांद्रयान ३ मोहीम ही भारताच्या दृष्टीने अतिशय महत्वाची होती. भारताचे हे यान चंद्रावर उतरल्याने चंद्रावर यान उतरवण्यात यशस्वी ठरलेल्या काही मोजक्या देशात भारताचा समावेश झाला.

या मोहिमेद्वारे आपल्या देशातील विकसीत तंत्रज्ञान जगाला दाखवण्याची संधी मिळाली. अंतराळ तंत्रज्ञान व उद्योग यांची सांगड घालून अर्थव्यवस्थेला गती मिळाली. ही मोहीम यशस्वी झाल्याने भविष्यात चंद्रावर मानव पाठवण्याचे स्वप्न साकार होईल. ही मोहीम यशस्वी झाल्याने भारत अंतराळ क्षेत्रात एक महासत्ता म्हणून उदयास आली.

एकूणच भारताच्या अंतराळ क्षेत्रात चांद्रयान ३ मोहीम हा मैलाचा दगड ठरली. आपल्या शास्त्रज्ञांनी ही मोहीम यशस्वी करण्यासाठी खूप मेहनत घेतली होती. ही मोहीम यशस्वी करण्यासाठी शास्त्रज्ञांनी रात्रीचा दिवस केला. त्यांच्या या मेहनतीला अखेर यश मिळाले आणि आपली ही चांद्रयान ३ मोहीम यशस्वी झाली.

चंद्रावर तिरंगा फडककवून भारताने जगाला दाखवून दिले की अंतराळ क्षेत्रात भारत महासत्ता म्हणून उदयास येत आहे. ७८ वर्षांपूर्वी जेव्हा भारत इंग्रजांच्या गुलामीतून मुक्त झाला तेव्हा भारत सुईचे टोकही बनवू शकणार नाही अशी आपली हेटाळणी केली जायची. जो देश सुईचे टोकही बनवू शकत नव्हता त्या देशाने आज चंद्रावर स्वारी केली आहे हे भारताच्या आजवरच्या सर्व शास्त्रज्ञांचे आणि सरकारचे यश आहे.

या यशस्वा देशातील १४० कोटी देशवासीयांना सार्थ अभिमान आहे. चंद्रावर तिरंगा फडकवून अंतराळ क्षेत्रात महासत्ता होण्याच्या दृष्टीने पाऊल टाकणाऱ्या सर्व भारतीयांना राष्ट्रीय अंतराळ दिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा !

श्याम ठाणेदार दौंड, जिल्हा पुणे. ९९२२४४६२९५

बाप्पांचे स्वागत करूयात

लवकरच गणेशोत्सवाच्या निमित्ताने श्री गणेशाचे आगमन होणार आहे. गणपती हे सर्वांचे आराध्य दैवत आहेत. गणपतीच्या आगमनाची लहान-थोर सर्वजण आतुरतेने वाट पाहत असतात. गणेशोत्सवापूर्वी सर्वांची श्री गणेशाच्या स्वागतासाठी लावबग सुरू होते. सजावट कशी करायची? कोणता देखावा उभा करायचा? श्री गणेशाच्या आवडीचे नैवेद्य त्याला दाखवण्यासाठी गुहिणीची पण तयारी सुरू होते. श्री गणेशाचे आगमन होण्यापूर्वी घरातील

स्वच्छतेला सुरुवात होते. घराचा कानाकोपरा स्वच्छ करण्यासाठी, जाळी-जळमटे, अडगळ काढण्यासाठी घरातील सर्व मंडळी तत्परतेने पुढाकार घेतात. परंतु श्री गणेशाचे स्वागत करण्याआधी आपण आपले मन शुद्ध, स्वच्छ, निर्मळ आणि पवित्र करायला हवे. कारण श्री गणेशाला असेच मन आवडणार आहे. हे लक्षात घेऊन आपल्या मनाचा कानाकोपरा स्वच्छ करायला हवा. मनामध्ये साठलेली जाळी-जळमटे, दोष-अहं यामुळे आपल्यावर आलेले आवरण हे सर्व साफच करायला हवे. कारण मनामध्ये असलेली ही एक प्रकारची अडगळच आहे आणि हे बाप्पाला आवडणार नाही हे लक्षात घेऊन आधी आपले मन आपण साफ करायला हवे. कारण अशा मनामध्येच श्री गणेशाचा वास असतो. अशाच मनामध्ये त्याला राहायला आवडते. आपल्या हृदयमंदिरामध्ये श्री गणेशाची स्थापना करण्यापूर्वी आधी आपले मन शुद्ध, निर्मळ, पवित्र करूयात.

■ **मनिषा बोरटे, सातारा.**

वाचक लिहितात

केवळ १४ दिवस खा मेथीच्या बिया

भारतीय स्वयंपाक घरात अनेक प्रकारच्या बियांचा वापर मसाला म्हणून केला जातो. यातील अनेक बिया औषधी गुणांनी भरपूर आहेत. त्यापैकी मेथी हे असेच गुणकारी आहे. याचा वापर आयुर्वेदिक मेडिसिन म्हणून केला जातो. आज आपण पाहणार आहोत की जर तुम्ही सलग १४ दिवस मेथीच्या बियांचे सेवन केले तर तुमच्या शरीरात काय बदल पाहायला मिळतील.

मेथीची बिया आणि त्याची पाने देखील आरोग्यासाठी लाभदायक आहेत. बिया आणि पानांचे सेवन केल्याने आरोग्याला अनेक प्रकारचे लाभ मिळतात. आयुर्वेदानुसार मेथीचा स्वाद कडू असतो. मेथी उबदार असल्याने शरीरात उष्णता तयार करते. ज्यांना कफ आणि वात असेल तर नियंत्रित करते. मेथीने पित्त वाढते, त्यामुळे ज्यांना पित्ताचा त्रास आहे त्यांनी याचे सेवन तृप्तासोबत करावे.

मेथीच्या बियात सॉल्युबल फायबर असते ते तुमच्या ब्लड शुगरला कंट्रोल करते. आणि कार्बोहायड्रेट्सचे अवशोषण प्रक्रीया संथ करते. हे डायबिटीज वा इन्सुलिन रेजिस्टन्सचा त्या लोकांना खूपच फायदेशीर आहे. मेथी पचन एंजाईम्सला उत्तेजित करते. त्यामुळे पचन आणि पोट फुगणे सारख्या समस्या कमी होतात. मेथी कोलेस्ट्रॉलचे शोषण देखील रोखते, ज्यामुळे हार्ट डिजीसचा खतरा घटतो.

वजन कमी करण्यास फायदा

वजन नियंत्रण करण्यासाठी मेथी उपयोगी आहे.

मारबत उत्सव ही नागपूरच्या इतिहासातील मोठी आणि ऐतिहासिक परंपरा आहे. मारबत उत्सवाची सुरुवात इंग्रजांच्या काळात सुरू करण्यात आली.

यामागचा मुख्य उद्देश म्हणजे लोकांना एकत्रित करून इंग्रजांविरुद्ध मोठा लढा उभा करणे. कालांतराने हा उत्सव समाजातील वाईट चालीरितीचा व वाईट रूढींचा नाश आणि चांगल्या गोष्टींना प्रोत्साहन देणे हे या सणाचे उद्दीष्ट ठरले. येणारे विघ्न दुर करण्यासाठी १८८० मध्ये काळ्या मारबतीची सुरुवात झाली. यानंतर १८८४ मध्ये पिवळ्या मारबतीची सुरुवात झाली. आज काळ्या मारबतीला १४५ तर पिवळ्या मारबतीला १४० वर्षे पूर्ण होत आहेत. दोन्ही मारबती मांडण्या मागचा एकच उद्देश होता आणि आहे तो म्हणजे येणारे विघ्न, रोगराई, महागाई, दुष्काळ, भ्रष्टाचार दूर व्हावा. नागपूरसाठी आश्चर्याची गोष्ट म्हणजे १४५ वर्षे जुनी परंपरा त्याच पद्धतीने पार पाडल्या जाते.

या उत्सवात सर्व धर्मांचे लोक आनंदाने सहभागी होतात. त्याहीवेळेस मारबतीची सलग आठ दिवस पुजा-अर्चना व्हायची आणि आताही होते. सांस्कृतिक कार्यक्रम सुद्धा होतात. असेही सगण्यात येते की मारबत ही नवसाला पावणारी असल्याची अनेकांची श्रद्धा आहे. मारबतीच्या दर्शनासाठी अनेकजन नवजात शिशूचे तोंड मारबतीच्या स्तनाला लावण्याची देखील प्रथा आहे. त्यामुळे काळ्या मारबतीचा व पिवळ्या मारबतीला पारंपरिक पद्धतीने महत्त्व दिले जाते. मारबतीचा सन पोळ्याच्या पाडव्याला म्हणजे तान्हा पोळ्याच्या दिवशी भव्य मिरवणूक काढून येणाऱ्या विघ्नांच्या विरोधात जय घोष करून ईडा-पीडा, माशा-मुरकट्या, रोगराईला घेऊन जा गे मारबत.... आशा घोषणा दिल्या जातात. अमावस्येला घोघरी मेड्यांच्या (पळसाचे)

रोगराई, महागाई व भ्रष्टाचाऱ्यांना घेऊन जा गे मारबत!

फांद्यांची पुजा केली जाते व दुसऱ्या दिवशी पाडव्याला पळसाच्या फांद्यांचे दहन केले जाते. कालांतराने भ्रष्ट व कलंकित नेता किंवा भ्रष्टाचारी लोकांच्या विरोधात त्याची प्रतिकृती बडगा काढून निषेध केला जातो. महागाई, अत्याचार, आतंकवाद, महामारी, बँक घोटाळे इत्यादींच्या विरोधात बडग्याच्या रूपात प्रतिकृती काढून निषेध नोंदविला जातो. पिवळ्या व काळ्या मारबतीच्या रूपाने आज अनेक विघटनकारी शक्तीचा, अत्याचाराचा विरोध करून समाजात जनजागृती करण्याची काळ्या व पिवळ्या मारबतीपासूनच परंपरा मिळाली आहे. राजकीय पुढारी, अत्याचारी, भ्रष्टाचारी कोणते घृणास्पद कार्य करतात हे बडग्याच्या रूपात पहायला मिळते यामुळे समाजात जनजागृती निर्माण होते. म्हणजेच मारबत हा सन समाज जागृतीचा मोठा दिवस असल्याचे मी समजतो.

१८९७ मध्ये प्लेगची साथ आली होती. त्यानंतर १९२८ मध्ये नागपुरात इंग्रजांनी हिंदू-मुस्लिम दंगली घडविल्या. तरीही मारबत उत्सवाला कुठेही तडा जाऊ दिला नाही, ही नागपूरसाठी स्वाभिमानाची बाब आहे. करोना महामारीच्या काळात पहिल्यांदाच मारबत उत्सवातील मिरवणुकीत विघ्न निर्माण झाले. समाजात वाईट गोष्टींचा नाश आणि चांगल्या गोष्टींना प्रोत्साहन देणे हे मारबत उत्सव या सणाचे मुख्य उद्दिष्ट आहे.

मारबत उत्सवात बडग्यांची भूमिका मोलाची असते कारण बडगे हे देशातील विघातक गोष्टींचा निषेध नोंदविणारे असतात. यावर्षी मिरवणुकीत आपल्याला अनेक बडगे पहायला मिळतील. यात महागाई, सिलेंडरची दरवाड, पेट्रोल दरवाड, शहरातील खडे,

पाकिस्तान, चीन, आतंकवाद, घोटाळेबाज, भ्रष्टाचारी, जनतेने उघड्या डोळ्यांनी पाहवा या उद्देशाने मारबत अत्याचारी, बेरोजगारी याविरोधात बडग्यांच्या उत्सवाच्या दिवशी प्रतीकात्मक पुतळ्याचे बडगे माध्यमातून लोकांचा आक्रोश दिसून येईल.

मारबत उत्सवाची सुरुवात नागपूर मधून झाली. परंतु आता मारबत उत्सव महाराष्ट्रासह देशातील अनेक भागात साजरा केल्या जातो. आज मारबत उत्सवाच्या निमित्ताने देशात होणारे अत्याचार, शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या, महागाई, वाढता भ्रष्टाचार यांच्या विरोधात समाजाने एकत्रित येण्याच्या उद्देशाने देशातील अनेक राज्यांनी नागपूरची परंपरा अंगीकारून समाजात सर्वसामान्यांवर होणारा अत्याचार

रमेश कृष्णराव लांजेवार स्वत

गोदरेज अॅग्रोव्हेटतर्फे मका पिकांसाठी आशिताका हे नवीन तणनाशक सादर

मुंबई/हैदराबाद, २२ ऑगस्ट : भारतातील अग्रगण्य वैविध्यपूर्ण कृषी-व्यवसायांपैकी एक असलेल्या गोदरेज अॅग्रोव्हेट लिमिटेड (गोदरेज अॅग्रोव्हेट) ने मका पिकासाठी खास तयार केलेले नवीन तणनाशक सादर केले आहे. आशिताका हा जपानच्या सहकार्याने विकसित केलेला एक अभिनव उपाय असून भारतातील मका शेतकऱ्यांसमोर उभ्या राहणाऱ्या मोठ्या अडचणींपैकी एक असलेल्या रावत व रुंदपणी तणांवर प्रभावी नियंत्रण पुरवितो. पिकाच्या प्रारंभीच्या वाढीच्या टप्प्यातील तणांचा प्रादुर्भाव मका उत्पादनावर मोठा परिणाम करतो. २४ तणाच्या पानांच्या अवस्थेत अवलंब केल्यास आशिताका मुळे प्रभावी तण नियंत्रण मिळते. जागतिक स्तरावर, मका लागवडीच्या

क्षेत्रफळात भारत ४ थ्या क्रमांकावर आणि वार्षिक उत्पादनात ५ व्या क्रमांकावर आहे. देशातील वाढती अर्थव्यवस्था आणि मध्यमवर्गाचा विस्तार यामुळे प्राणिजन्य प्रथिनि, स्टार्च व मका वापरणाऱ्या इतर औद्योगिक उत्पादनांची मागणी वाढत आहे. त्यामुळे गेल्या काही वर्षांत जनावरांच्या खाद्यासाठी, औद्योगिक व जैववैधन वापरासाठी मक्याची मागणी वाढली आहे. मात्र या क्षेत्राला दुर्दैवात बिघाणे व कृषी-उपकरणांची मर्यादित उपलब्धता यासारख्या मोठ्या अडचणींचा सामना करावा लागत आहे. हवामान बदल हे आणखी एक मोठे आव्हान असून अतिवृष्टी, बदलत्या पावसाचे स्वरूप, किडी व रोगांचा वाढता प्रादुर्भाव यामुळे मका उत्पादनात अडथळे येऊ शकतात.

त्यामुळे उत्पादनक्षमता वाढविण्यास आणि या पिकाचे महत्त्व टिकवून ठेवण्यास मदत करण्यासाठी आशिताकासारखे संशोधनाधारित उपाय आणणे अत्यावश्यक ठरते. या सादरीकरणाबद्दल बोलताना गोदरेज अॅग्रोव्हेटच्या क्रॉप प्रोटेक्शन बिझनेसचे

भविष्याभिमुख करणे हे आमचे ध्येय आहे. मका पिकाच्या वाढीच्या सुरुवातीच्या टप्प्यात प्रभावी तण नियंत्रण मिळणे हे उत्पादनक्षमता वाढविण्यासाठी महत्त्वाचे आहे. भारतात प्रथमच सादर होणारे आशिताका हे शेतकऱ्यांना उत्पादन वाढविण्यास व नफ्यात वाढ करण्यासाठी एक प्रभावी साधन ठरेल. गोदरेज अॅग्रोव्हेटच्या क्रॉप प्रोटेक्शन बिझनेसचे मार्केटिंगचे सर्वव्यवस्थापक अनिल चौबे म्हणाले, मक्यामधील आशिताकाचे प्रभावी तण नियंत्रण पिक-तण दर कमी करते. त्यामुळे मर्यादित मातीतील ओलावा व पोषणघटकांचा चांगला वापर होतो आणि फुलोरा व दाणे भरण्याच्या टप्प्यात पिकाच्या आरोग्यास मदत मिळते. शिफारस केलेला डोस ५०

ml/acre सोबत ४०० ml/acre सफरचट असून २४ तण पानांच्या अवस्थेत दिल्यास तणांचे लवकर नियंत्रण होते आणि तणामुळे होणारे उत्पादनातील नुकसानही कमी होते. हवामानाचा फटका बसल्यास हे नुकसान वाढते. यामुळे अधिक सातत्यपूर्ण उत्पादन, चांगल्या प्रतीचे दाणे आणि विशेषतः पावसावर अवलंबून असलेल्या भागात उत्पन्नातील चढउतारावरील संरक्षण मिळते. सुरुवातीला तेलंगणा, कर्नाटक आणि तमिळनाडू या प्रमुख मका उत्पादक भागांत सादर केल्यानंतर गोदरेज अॅग्रोव्हेट आशिताका आता लवकरच आगामी महिन्यात सर्व मका पिकविणाऱ्या राज्यांत उपलब्ध करून देण्याची योजना आखत आहे.

सर्वसमावेशक विकास उपक्रमाद्वारे आर्थिक वर्ष २५ मध्ये आयसीआयसीआय बँकेने १.८९ कोटी लोकांचे आयुष्य सुखकर केले

नागपूर, २२ ऑगस्ट: आपल्या वचनाला जागतिक आयसीआयसीआय बँकेने शाश्वत विकासासाठीची आपली वचनबद्धता अधिक भक्कम करणे सुरुच ठेवले आहे. आर्थिक वर्ष २४-२५ च्या पर्यावरणीय, सामाजिक आणि प्रशासकीय अहवालात याचा उल्लेख करण्यात आला आहे. बँकेने आर्थिक वर्ष २४-२५ या वर्षात आरोग्यसेवा, महिला सक्षमीकरण आणि पर्यावरणीय शाश्वतता यासारख्या सामाजिकदृष्ट्या प्रभावी उपक्रमांचा विस्तार केला. आणि याच माध्यमातून त्यांनी १.८९ कोटी लोकांचे आयुष्य सुखकर केले. आर्थिक वर्ष २५ मध्ये बँकेने सीएसआरसाठी ८०१ कोटींची तरतूद केली होती. मागील वर्षीच्या ५१९ कोटीपेक्षा त्यात ५४% ने वाढ झाली आहे. यातूनच दीर्घकालीन सामुदायिक विकासासाठीची तिची वाढती वचनबद्धता अधोरेखित होते. स्वयं-सहायता गटांच्या माध्यमातून महिलांचे प्रक्षमिकरण करण्यावर प्रामुख्याने लक्ष केंद्रित करण्यात आले. आर्थिक वर्ष २५ मध्ये, या कार्यक्रमांतर्गत १० लाख महिलांना मदत करण्यात आली, ज्यामुळे सुरुवातीपासूनच लाभार्थ्यांची एकूण संख्या १.१ कोटी झाली आहे. या उपक्रमांमुळे महिलांना कर्ज उपलब्ध होणे, आर्थिक साक्षरता वाढण्यास मदत होणे आणि ग्रामीण तसेच निम-शहरी भागात उत्पन्नाच्या दीर्घकालीन संधी निर्माण केल्या आहेत. याव्यतिरिक्त, कौशल्य विकास, शोती आणि सूक्ष्म-उद्योगांसाठी राबवलेल्या उपक्रमांचा ९१ लाखहून अधिक व्यक्तींना फायदा झाला. ज्यामुळे ग्रामीण उपजीविकेत लक्षणीय सुधारणा झाली.

आयसीआयसीआय बँकेने आपल्या आरोग्यसेवेबाही विस्तार केला. ५५० रुग्णालयांसोबत केलेल्या भागीदारीद्वारे बँकेने ४ लाख व्यक्तींना वैद्यकीय उपचारांची सुविधा दिली. ज्यामुळे आरोग्यसेवा लाभार्थ्यांची एकूण संख्या २५ लाखांहून अधिक झाली. दीर्घकालीन आरोग्यसेवा वचनबद्धतांचा भाग म्हणून, बँकेने टाटा मेमोरियल सेंटरला दिलेला आर्थिक निधी १८०० कोटी रुपयांपर्यंत वाढला, ज्यामुळे संपूर्ण भारतात तीन नवीन कर्करोग रुग्णालये स्थापन करण्यात मदत होईल. पर्यावरण संवर्धन हे आयसीआयसीआय बँकेसाठी एक महत्त्वाची गोष्ट आहे. आर्थिक वर्ष २५ मध्ये, बँकेने ३,३८७ कोटी लिटर पाणी साठवण्याची क्षमता निर्माण केली आणि १७,४५३ पाणवटे पुनर्संचयित केले. याव्यतिरिक्त, १६९० शाळांमध्ये पावसाचे पाणी साठवण्याची यंत्रणा लागू केली. बँकेने वर्षभरात १२ लाख झाडे लावली, ज्यामुळे आर्थिक वर्ष २०२२ पासून लावलेल्या झाडांची एकूण संख्या ४९ लाख झाली. मध्य प्रदेश, महाराष्ट्र, राजस्थान, आंध्र प्रदेश आणि तेलंगणा सारख्या राज्यांमध्ये राबवलेल्या वनसंवर्धन प्रकल्पांद्वारे वनीकरण आणि जैवविविधता संवर्धनात बँकेने सक्रिय योगदान दिले आहे. विशेष म्हणजे, बिहारच्या गया जिल्ह्यात, पारंपरिक - पद्धतीचे पुरुषजीवन करण्यात आले. यामुळे ११,९७३ एकरपेक्षा जास्त शेतीला फायदा झाला, तर महाराष्ट्रातील पाणलोट विकास प्रकल्पांमुळे १,२९५ एकर जमीन सुधारण्यास मदत झाली. परिणामी ३७० घरांना भक्कम आधार मिळाला.

गौतम अदाणी यांनी आयआयटी खडगपूर मधून भारताच्या ‘दुसऱ्या स्वातंत्र्य संग्रामा’चे आवाहन केले

गोंदिया, २२ ऑगस्ट: अदाणी समूहाचे अध्यक्ष गौतम अदाणी यांनी सोमवारी भारताला दुसऱ्या स्वातंत्र्य संग्रामाची सुरुवात करण्याचे आवाहन केले. त्यांनी सांगितले की हा संग्राम वसाहतवादी सत्ताधीशांविरुद्ध नसून परकीय तंत्रज्ञान, ऊर्जा आणि डेटा प्रणालींवर अवलंबून राहण्याविरुद्ध असेल. ते आयआयटी खडगपूरच्या हिरक जयंती समारंभात बोलत होते. गौतम अदाणी म्हणाले की भारताने जरी १९४७ मध्ये राजकीय बंड्या तोडल्या असल्या तरी २०२५ मध्येही आयात केलेल्या सेमीकंडक्टर, ऊर्जा आणि लष्करी प्रणालींवर अवलंबून राहिल्याने देश बाह्य शक्तींसमोर असुरक्षित राहतो. अदाणी यांनी शिक्षक, विद्यार्थी व मान्यवरांनी भरलेल्या सभागृहात म्हटले, आज आणू जी युद्धे लढत आहोत, ती अनेकदा अदृश्य असतात. ही युद्धे सर्व्हर फार्ममध्ये लढली जातात, खंदकांमध्ये नाही. या शस्त्रांचे नाव अल्गोरिदम आहे, बंदुका नाहीत. ही साम्राज्ये जमिनीवर नाही, तर डेटा सेंटरमध्ये निर्माण होतात. आयआयटी विद्यार्थ्यांना भारताचे नवे स्वातंत्र्यसैनिक संबोधून, अदाणी म्हणाले, त्यांची शस्त्रे म्हणजे कल्पना आणि नवनिर्मिती आहेत. विद्यार्थ्यांना आवाहन करताना ते म्हणाले की तुम्ही राष्ट्रनिर्मितीचा मार्ग निवडावा.ते म्हणाले एक रस्ता

तुम्हाला फक्त पगारपत्र घेऊन जातो. दुसरा तुम्हाला वाशरापर्यंत पोहोचवतो. पण फक्त एकच रस्ता भारतनिर्मितीच्या गौरवाच्या दिशेने नेतो.त्यांनी १६

व्या वर्षी घर सोडून मुंबईला जाण्याच्या प्रवासापासून ते भारतातील सर्वात मोठा पायाभूत सुविधा समूह उभा करण्याच्या प्रवासाचे आवाहन दिले. या प्रसंगी अदाणी यांनी विद्यार्थ्यांशी यशस्वी व्यावसायिक होण्यासाठी काहीमंत्रशेअर केले. त्यांनी सांगितले की जोखन्या अर्थाने स्वतंत्र विचारांचा आहे, जो जोखीम घेण्यास, जलद निर्णय घेण्यास आणि नुकसान सहज स्वीकारण्यास तयार आहे, तोच खरा चांगला व्यावसायिक होऊ शकतो.त्यांनी पुढे सांगितले की खाजगी क्षेत्रातील कोणतीही कंपनी तेव्हाच प्रगती करू शकते जेव्हा ती दूरदर्शी सरकारच्या धोरणांशी ताल धरून चालते. मागील दशकात सरकारवरील हा विश्वास, भारताच्या क्षमतेवरील श्रद्धा आणि धोरणांवरील माझा विश्वास यांनीच कोणतेही साम्राज्य आपल्याला झुकवू शकणार नाही. इतके बलवान बना की कोणतीही ताकद आपल्याला अडवू शकणार नाही. आपला भारत तुमची वाट पाहत आहे.

आरोग्य विज्ञान विद्यापीठात संगम-२०२५ आंतरराष्ट्रीय परिषदेचे २३ ऑगस्ट रोजी उद्घाटन

नाशिक, २२ ऑगस्ट : महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ व आय.आय.टी. बॉम्बे यांच्या संयुक्त विद्यमाने संगम-२०२५ आंतरराष्ट्रीय परिषदेचे शनिवार, २३ ऑगस्ट २०२५ रोजी महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठात उद्घाटन समारंभ होणार आहे. विद्यापीठात आयोजित संगम-२०२५ आंतरराष्ट्रीय परिषद हेल्थ इकॉनॉमिक्स, टेक्नोलॉजी ऑण्ड जेरिऑस्ट्रीक हेल्थ केअर विषयावर आयोजित करण्यात आली आहे. या आंतरराष्ट्रीय परिषदेच्या उद्घाटन समारंभास राज्याच्या माजी मुख्यसचिव श्रीमती सुजाता सौनिक, आय.आय.टी. बॉम्बेचे प्राध्यापक सार्थक गौरव, विद्यापीठाच्या मा. कुलगुरु लेफ्टनंट जनरल माधुरी कानितकर (निवृत्त) प.वि.से.प., अ.वि.से.प., वि.से.प., मा. प्रिन्स-कुलगुरु डॉ. मिलिंद निकुंभ, कुलसचिव डॉ. राजेंद्र बंगाळ व विद्यापीठाच्या विविध प्राधिकरणाचे सदस्य उपस्थित राहणार आहेत. याबाबत विद्यापीठाच्या मा. कुलगुरु लेफ्टनंट जनरल माधुरी कानितकर (निवृत्त) यांनी सांगितले की, आरोग्य सेवेतील भविष्यातील तंत्रज्ञान आणि धोरणे या विषयावर कार्यशाळा होणे गरजेचे आहे. या परिषदेत

जगभरातील आरोग्य क्षेत्रातील तज्ज्ञ, संशोधक आणि विद्यार्थी सहभागी झाले आहेत. ही परिषद केवळ एक व्यासपीठ नसून ते जगभरातील आरोग्य क्षेत्रातील ज्ञानाचा संगम आहे. आरोग्य क्षेत्रात तंत्रज्ञान इतक्या वेगाने विकसित होत आहे की, त्याचा उपयोग समाजाच्या कल्याणासाठी कसा करावा यासाठी विचार करणे आवश्यक आहे. कृत्रिम बुद्धिमत्ता, टेलीमेडिसिन, आणि जेरिऑस्ट्रीक यांसारख्या विषयांवर चर्चा होणार असल्याचे त्यांनी सांगितले. या आंतरराष्ट्रीय परिषदेमुळे आरोग्य सेवेला एक नवी दिशा मिळेल. केवळ उपचारांवर लक्ष केंद्रित न करता, प्रतिबंधात्मक उपायांवरही भर देणे गरजेचे आहे. आरोग्य क्षेत्रातील धोरणात्मक बदलांवर भर देणे गरजेचे आहे. या परिषदेतील चर्चांमधून अनेक धोरणात्मक निर्णय घेतले जावेत, ज्यामुळे आरोग्य सेवा समाजातील प्रत्येक घटकापर्यंत सहजपणे पोहोचणे शक्य होईल. आरोग्य शिक्षणअधिक प्रभावी करण्यासाठी नवीन धोरणांची गरज आहे यासाठी विद्यापीठ प्रयत्नशील आहे. आंतरराष्ट्रीय स्तरावर सहकार्य वाढविण्यासाठी विविध विद्यापीठांशी सामंजस्य करार करण्यात येत आहेत. संगम २०२५

आंतरराष्ट्रीय परिषदेमुळे आरोग्य क्षेत्रातील भविष्यकालीन आव्हाने आणि संधी यावर सविस्तर चर्चा होणार आहे. संगम-२०२५ आंतरराष्ट्रीय परिषदेत विविध विषयांवरील शोधनिबंधांचे सादरीकरण करण्यात आले. आरोग्य, अर्थशास्त्र, आरोग्य तंत्रज्ञान, वृद्धांचे आरोग्य, सार्वजनिक आरोग्य आणि वैद्यकीय उपकरणांमधील नवनवीन शोध या विषयांवर संगम-२०२५ आंतरराष्ट्रीय परिषदेत शोधनिबंधांचे सादरीकरण करण्यात आले. या परिषदेत शोधनिबंध सादरीकरणासाठी हेल्थ केअर टेक्नोलॉजी असेसमेंट ऑण्ड हेल्थ केअर इकोनॉमी, इनोव्हेशन इन पब्लिक हेल्थ ऑण्ड मेडिकल इन्वियुमेंट ऑट ऑफरिडेंबल कॉस्ट आणि जिरिऑस्ट्रीक ऑण्ड पेरीऑस्ट्रीक हेल्थ केअर ही सादरीकरणाची थीम होती. संगम-२०२५ आंतरराष्ट्रीय परिषदेत डॉ. विठ्ठल घडके, डॉ. वर्षा फडके, डॉ. अमोल पाटील, डॉ. अशोक वानकुंद्रे, डॉ. अविनाश जाधव, डॉ. रुतिका ठाकूर, डॉ. सुमिला घालव, डॉ. प्रज्ञा नागमोडे यांनी परीक्षक म्हणून उपस्थित होते. या परिषदेत एकूण ४० पेक्षा अधिक संशोधकांनी शोधनिबंध सादर केले.

संसर्गने भारतात लॉन्च केला गॅलेक्सी टॅब अॅक्टिव्ह ५

मुंबई, २२ ऑगस्ट : भारतातील सर्वात मोठा कंड्युमर इलेक्ट्रॉनिक्स ब्रँड संसर्गने आज देशात गॅलेक्सी टॅब अॅक्टिव्ह ५ एंट्राप्राइज एडिशनच्या लॉन्चची घोषणा केली. हा एक मजबूत आणि एंट्राप्राइजसाठी तयार केलेला टॅबलेट आहे, जो अतिशय व्यस्त वातावरणात काम करणाऱ्या व्यवसायांना आणि व्यावसायिकांना सक्षम बनवण्यासाठी डिझाइन करण्यात आला आहे. फेब्रुवारी २०२४ मध्ये एक्सकल्यूटिव्ह एडिशन लॉन्चनंतर, भारतात गॅलेक्सी टॅब अॅक्टिव्ह ५ एंट्राप्राइज एडिशन आता आणखी चांगल्या परफॉर्मन्ससह उपलब्ध होत आहे. हा टॅबलेट संरक्षण, सार्वजनिक सुरक्षा, लॉजिस्टिक्स, उत्पादन, आरोग्य सेवा, रिटेल आणि सेवा यांसारख्या कठीण व आव्हानात्मक क्षेत्रांच्या गरजा पूर्ण करेल. गॅलेक्सी टॅब अॅक्टिव्ह ५ एंट्राप्राइज एडिशन मध्ये १२० फ्रिक्व रेसह ८.० इंच (२०.३२ सेमी) चे हाय-रेझोल्यूशन डिस्प्ले आहे. हा ऑब्टा-कोर प्रोसेसर चालतो, जो सहज मल्टीटास्किंग आणि जास्त कामकाजासाठी योग्य आहे. हा टॅबलेट ६जीबी/१२८जीबी आणि ८जीबी/२५६जीबी अशा दोन मेमरी पर्यायांमध्ये उपलब्ध आहे. डिस्प्लेला बाहेरच्या वातावरणातही स्पष्ट दिसण्यासाठी खास तयार केले आहे, जे भारताच्या विविध हवामान परिस्थितीमध्ये मोठा फायदा ठरते. संसर्ग इंडिया चे व्हाईस प्रेसिडेंट, एंट्राप्राइज बिझनेस, पुनीत सेठी म्हणाले, संसर्गमध्ये आम्ही भारतातील आमच्या प्रवासाला देशाच्या आकांक्षांशी जोडून पाहतो. मेक इन इंडिया आणि डिजिटल इंडियाच्या पुढील टप्प्यापासून प्रेरणा घेऊन आम्ही भारतीय कर्मचाऱ्यांना आजच्या गरजा आणि भविष्यातील संधींसाठी सक्षम बनवण्यास वचनबद्ध आहोत. आमचा प्रत्येक पाऊल भारतात तयार केलेल्या, भारतासाठी खास बनवलेल्या आणि ग्राहकांच्या गरजा व जीवनशैलीनुसार डिझाइन केलेल्या उत्पादनांवर आधारित आहे. हे केवळ उत्पादन नाही, तर भारताच्या भाषेत तंत्रज्ञान आणण्याचे आमचे वचन आहे.

राष्ट्रीय पुरस्कार विजेता दिग्दर्शक राजेश मापुस्कर सार्जनशील कौशल्य दिसणार सोनी सबवर सुकू झालेल्या इत्ती सी खुशी मालिकेत

मुंबई, २२ ऑगस्ट : सोनी सबवर अलीकडेच सुरू झालेल्या इत्ती सी खुशी मालिकेचे हृदयस्पर्शी कथानक आणि सुसंबद्ध व्यक्तिरेखा यांनी प्रेक्षकांचे लक्ष वेधून घेतले आहे. सोमवार ते शनिवार रात्री ९ वाजता प्रसारित होत असलेल्या या मालिकेत अन्विता (सुन्बुल तौकीर खान) या तरुणीचा जीवन प्रवास मांडला आहे. जीवनाच्या अत्यंत खडतर अनुभवात देखील छोटे छोटे आनंदांचे क्षण शोधणारी ही तरुणी आहे. या मालिकेची सर्जनशील बाजू सांभाळत आहेत राष्ट्रीय पुरस्कार विजेता दिग्दर्शक राजेश मापुस्कर. या मालिकेच्या माध्यमातून आपले सिनेमॅटिक कौशल्य आणि भावनांचे गहिरपण ते टेलिव्हिजनच्या पडद्यावर साकारत आहेत. फरारी की सवारी आणि व्हॅटिलेट सारख्या चित्रपटांबद्दल ओळखल्या जाणाऱ्या मापुस्कर यांच्या कलाकृतींमध्ये मानवी भावनांचे हृदय आणि लोभस चित्रण असते. इत्ती सी खुशी मालिकेत त्यांनी जीवनाच्या कडू-गोड वास्तविकता दर्शविणारे कथानक गुफले आहे. जे प्रेक्षकांना नक्कीच प्रेरक आणि वेधक वाटेल. मालिकेतील आपल्या योगदानाविषयी बोलताना राजेश मापुस्कर म्हणाले, टेलिव्हिजनकडे घराघरात पोहोचण्याची एक अर्थपूर्ण प्रभाव उत्पन्न करण्याची ताकद असते. जेव्हा सोनी सब आणि रोझ प्रॉडक्शन्स यांनी शोमलेस ची निर्मिती भारतीय प्रेक्षकांसाठी करण्याचे ठरवले, तेव्हा कथानक पुन्हा सांगण्याचे एक आव्हान तर होतेच शिवाय कथानकाचे मर्म कायम राखून ते भारतीय संस्कृतीच्या रंगात सादर करणे देखील गरजेचे होते. एक क्रिएटिव्ह मार्गदर्शक म्हणून माझी भूमिका ही आहे की कथानकातील अस्सलता हरवणार नाही याची दक्षता घेऊन कथानक घडवण्यात टीमचे मार्गदर्शन करणे. आम्ही पटकथा लेखन, व्यक्तिचित्रण आणि कलाकारांची निवड करण्याबाबत खूप काटेकोर राहिलो. आणि प्रत्येक घटकातून भारतीय कुटुंबातील दिसणारा सहजपणा आणि आपुलकी व्यक्त होईल याची काळजी घेतली. साधेपणा हेच इत्ती सी खुशी चे वैशिष्ट्य आहे. ही सामान्य लोकांची आणि त्यांच्यातील अद्भुत लवचकतेची कहाणी आहे, जी वास्तविक पद्धतीने सांगितली आहे, ज्यामुळे प्रेक्षकांना ती नक्की आपलीशी वाटेल. मला आशा आहे की प्रेक्षक स्वतःला या व्यक्तिरेखांमध्ये बघतील आणि इत्ती सी खुशी मधून व्यक्त होणारा प्रामाणिकपणा आणि त्यातील उच्च प्रेक्षकांना जाणवेल. राजेश मापुस्कर यांचे क्रिएटिव्ह कौशल्य लाभलेली इत्ती सी खुशी ही मालिका प्रेक्षकांना नक्कीच एक आकर्षक आणि भावनिक दृष्ट्या समृद्ध अनुभव देईल.

आज का अंदाज

शनिवार २३ ऑगस्ट २०२५

पत्थर फोड एकच

कल्याण बाजार			
१	४	७	८
२२०	११९	२५०	२६०
३१०	२४८	३६८	३९०
४७०	३४७	४६७	४८०
१०	४०	७३	८३
११	४२	७५	८५
१६	४६	७९	८९

२३ ऑगस्ट : सर्व बाजारांसाठी

२१	३१	६०	९०
२५	३५	६४	९४
२७	३७	६८	९८
१४७	२३८	१५०	२३४
३९०	५८०	२५९	४९०
४८०	३००	३५८	४६०

कल्याण व मुंबई किरता तसेच सर्व बाजारांसाठी जबरदस्त पास होणारे चान्सेस मिळतील.

प्रो. बालाजी कुमार ९८२२४८६०३४

ऑनलाईन अर्ज करताना कागदपत्रांबाबत दक्षता बाळगा : मिलिंद नारिंगे

‘महाज्योती’च्या संकेतस्थळावर सूचना फलक (नोटीस बोर्ड) या पर्यायात जाऊन एसएससी-सीजीएल, एमईएस, आयबीपीएस-(पीओ) आणि एलआयसी (एएओ)-२०२५-२६ ला भेट द्यायची आहे. यानंतर ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज भरता येणार. तसेच अर्जासोबत आवश्यक कागदपत्रे स्वाक्षांकीत करून स्पष्ट दिसतील असे स्कॅन करून अपलोड करावे. सर्व कागदपत्रांची पूर्तता झाल्यानंतरच विद्यार्थ्यांचा अर्ज हा स्वीकृत होणार. तसेच पात्र झालेल्या विद्यार्थ्यांची पडताळणी परीक्षा घेऊन प्रशिक्षणासाठी निवड करण्यात येणार, अशी माहिती सुद्धा व्यवस्थापकीय संचालक श्री. मिलिंद नारिंगे यांनी सांगितले. इच्छुक उमेदवारांनी ऑनलाईन अर्ज करताना आधार कार्ड, जातीचा प्रमाणपत्र, वैध नॉन-क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र, १२ वी उत्तीर्ण झाल्याचे प्रमाणपत्र, पदवी उत्तीर्ण गुणपत्रक किंवा प्रमाणपत्र, पदव्युत्तर उत्तीर्ण गुणपत्रक किंवा पदव्युत्तरच्या शेवटचा वर्षाचे प्रमाणपत्र आणि दिव्यांग असल्यास ४० टक्के पेक्षा जास्त प्रमाणात असलेल्या दिव्यांगत्वाचा सक्षम प्राधिकाऱ्याचा दाखला असेही ‘महाज्योती’तर्फे कळविण्यात आले आहे. प्रशिक्षणाबाबतचे सर्व तपशील, निकष, अटी व शर्ती तसेच अर्ज करण्याची सविस्तर प्रक्रिया याबाबतची माहिती www.mahajyoti.org.in या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात आली आहे. सदरचे प्रशिक्षण हे नामांकित प्रशिक्षण संस्थांमार्फत देण्यात येणार असून प्रशिक्षणासाठी विद्यार्थ्यांची निवड ही प्रवेश परीक्षा घेऊन करण्यात येत आहे. प्राप्त झालेल्या गुणांकाच्या आधारे मेरीटच्या आधारे निकषानुसार अंतिम निवड करण्यात येणार आहे. महाज्योतीच्या विद्यार्थ्यांनी मोठ्या प्रमाणात येत्या ३१ ऑगस्ट २०२५ पर्यंत ऑनलाईन अर्ज भरायचा आहे. तसेच अधिक माहितीसाठी ०७१२-२८७०१२०/१२१ या क्रमांकावर संपर्क करावे. या प्रशिक्षणाचा मोठ्या प्रमाणात ‘महाज्योती’च्या विद्यार्थ्यांनी घ्यावे असे आवाहनही महाज्योतीचे संचालक मिलिंद नारिंगे यांनी केलेले आहे.

राशीभविष्य

मेघ : मन आज थोडे अस्थिर राहू शकते. दिवसाची सुरुवात व्यायाम करून करू, जेणेकरून तुम्ही शारीरिक आणि मानसिकदृष्ट्या फिट राहाल. आर्थिक नियोजन करणे महत्त्वाचे आहे, नाहीतर बजेट बिघडू शकते. **वृषभ :** आज छोट्या गोष्टींना जास्त महत्त्व देऊ नका. आज एखाद्या जवळच्या व्यक्तीसोबत वाद होण्याची शक्यता आहे. हा वाद कोर्ट-कचेरीपर्यंत पोहोचू शकतो. त्यामुळे वाद घालणे टाळा. **मिश्र :** संवेदनशील स्वभावामुळे तुमच्या जवळच्या मित्राला त्रास होऊ शकतो. कुटुंबाचे तुम्हाला पूर्ण सहकार्य मिळेल. तुमची आर्थिक स्थिती चांगली राहील. तुमच्या व्यवसायात वाद होण्याची शक्यता आहे. **कर्क :** कामाच्या ठिकाणी तुम्हाला तुमचे कौशल्य दाखवण्याची संधी मिळेल. जोडीदारासोबत चांगला वेळ घालवाल. खर्च वाढण्याची शक्यता आहे. वडिलांचे सहकार्य मिळेल. आरोग्याला जपा. **सिंह :** आज राग आवरणे गरजेचे आहे. नोकरीमध्ये तुम्हाला प्रगतीची संधी मिळेल. तुमची कमाई वाढेल. पण त्यासोबतच खर्चही जास्त असेल. कुटुंबाचे पूर्ण सहकार्य मिळेल. त्याच्या आरोग्याची काळजी घ्या. **कन्या :** मनात आज विचारांचे चढ-उतार सुरू राहील. तुमचे मन अजूनसात जास्त रमले जाईल. शैक्षणिक कामांमध्ये तुम्हाला यश मिळेल. समाजात तुमचा मान-सन्मान वाढेल. बौद्धिक कामांमधून उत्पन्न वाढेल.

तुळ : आज तुम्हाला तुमच्या कामाच्या ठिकाणी सकारात्मक वातावरणात काम करायला मिळेल आणि सहकाऱ्यांशी तुमचे संबंध चांगले राहतील. आज तुम्ही एक नवीन काम सुरू कराल, ज्यामध्ये यश मिळेल. **वृश्चिक :** स्वभावात बदल जाणवू शकतो, पण दिवसाच्या शेवटी सर्व काही सामान्य होईल. तुमची आर्थिक आणि व्यावसायिक स्थिती चांगली राहील. कुटुंबासोबत प्रवासाचा योग आहे. **धनु :** आज आत्मविश्वास चांगला राहील, पण पैशांच्या स्थितीवरून तुमच्या मनात काही चढ-उतार असू शकतात. शैक्षणिक कामांमध्ये तुम्हाला नक्कीच यश मिळेल. समाजात तुम्हाला मान-सन्मान मिळेल. **मकर :** आज तब्येत चांगली राहील. कामाच्या ठिकाणी तुम्हाला एखादे महत्त्वाचे प्रोजेक्ट सोपवले जाऊ शकते. तुमच्या व्यापारिक स्थितीत सुधारणा होईल. यामुळे तुम्हाला अनपेक्षित फायदा होण्याची शक्यता आहे. **कुंभ :** नोकरीमध्ये बदल आणि प्रगतीची संधी मिळेल. उत्पन्न वाढेल, पण कामाच्या ठिकाणी बदल होण्याची शक्यता आहे. आजचा दिवस रोमॅंटिक संबंधांसाठी चांगला नाही. प्रकृतीकडे लक्ष घ्या. **मीन :** कोणताही निर्णय घ्याई घेऊ नका. प्रियकर किंवा प्रेयसी तुमच्याकडून काहीतरी खास अपेक्षा ठेवू शकतो, त्यामुळे त्यांना निराश करू नका. तुमच्या जोडीदाराकडून एखादे सरप्राईज गिफ्ट मिळण्याची शक्यता आहे,

शब्दकोडे क्रमांक २१९९

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	११	१२		१३				१४	
१५			१६						
१८		१९			२०			२१	
२२					२३		२४		
२५		२६	२७	२८		२९		३०	
	३१	३२					३३		३४
३५	३६			३७	३८	३९	४०		
४१		४२		४३	४४		४५		
	४६		४७	४८		४९		५०	
५०		५१	५२		५३	५४			
	५५	५६	५७	५८		५९			६०
६१	६२	६३		६४	६५	६६		६७	
६८		६९	७०	७१		७२	७३		
७४			७५			७६			

१८			१९				२०				२१	
	२२					२३				२४		
२५			२६		२७	२८			२९		३०	
		३१		३२						३३		३४
३५	३६				३७		३८		३९		४०	
४१			४२			४३	४४		४५			
		४६			४७		४८				४९	
५०				५१	५२				५३	५४		
		५५	५६		५७		५८		५९			६०
६१	६२			६३	६४	६५		६६			६७	
६८			६९		७०		७१			७२	७३	
		७४			७५				७६			

आडवे शब्द :-

१) मोठे मांडग

४) माल साठवून चढ्या भावाने विक्री करणारा

७) विश्वासघातकी

११) भूतकाळ

१३) जंगलातील वाट

१४) अवधान, चित्त

१५) *** तलवार

१६) बांबू

१७) यज्ञ, यज्ञात टाकण्याची आहुति

१८) मनाला टोचणारे दुःख

१९) कोलाहल, मोठा कल्ला

२०) दर्पण

२१) उपकार

२२) घसा

२३) विश्रांती

२५) प्रतिदिनी

२७) घागरा

२९) विणकराचे उपजिविकेचे साधन

३१) कर्ज देणारा

३३) रात्री चमचमणारा किटक

३५) गर्दभ

३७) कृष्णसखी

३८) अमावस्या

४०) द्रव पदार्थ

४१) अंगातील जोम

४२) उगवत्या सूर्याचा देश

४३) पाठविलेला

४५) फक्त, केवळ

४६) शुभ, पवित्र

४८) वाकबाजार

४९) स्तुती करणारा

५०) बारावी रास

५१) फळाचे साल

५३) अडकित्याने कातरले जाणारे फळ

५५) पाठीला आलेली वक्रता

५७) एक द्विदल धान्य

५८) केवारी, रक्षणकर्ता

५९) भीती, जबर

६१) निवृत्त

६४) कणीदार

६६) मीठ

६७) पातक

चिन्ह बघ्हे, प्राचीन परंपरा

छोट्या मित्र-मैत्रिणींनो, रुग्णाला तपासल्यावर डॉक्टर एक कागद हातात देतात. त्यामध्ये बरे होण्यास आवश्यक त्या औषधासंबंधीची माहिती असते. त्यालाच आपण प्रिस्क्रिप्शन म्हणतो. या प्रिस्क्रिप्शनच्या वरच्या बाजूला तुम्हाला इंग्रजीमध्ये आरएक्स असे लिहिलेले दिसेल. तुम्ही ते पाहिलेही असेल. पण कधी त्याचा अर्थ जाणून घेण्याचा प्रयत्न केला आहे का?

मुलांनो, याची मुळे इतिहास आणि संस्कृतीत रुजलेली आहेत. 'आरएक्स' हे प्रत्यक्षात लॅटिन शब्द Recipere चे संक्षेप रूप आहे. याचा अर्थ 'तू घे' किंवा 'तू ते घे' असा होतो. म्हणजेच हा एक प्रकारचा डॉक्टरांचा आदेशच आहे.

काही विद्वानांच्या मते, याचा उगम प्राचीन इजिप्शियन पौराणिक कथांशी संबंधित आहे. एका आख्यायिकेनुसार, उपचारांचा देव मानल्या जाणाऱ्या होरसने युद्धात डोळा गमावला. तेव्हा देवी इसिसने त्याला बरे केले. त्या पुनर्संचयित डोळ्याला 'होरसचा डोळा' असे म्हटले गेले जे नंतर आरोग्य, संरक्षण आणि उपचारांचे प्रतीक बनले.

होरसच्या या डोळ्याच्या आणि 'आरएक्स' चिन्हाच्या आकारात काहीसे साम्य आहे. म्हणूनच काही अभ्यासकांना या चिन्हाची प्रेरणा प्राचीन चिन्हापासून आली असावी, असे वाटते. आज 'आरएक्स' एक साधे चिन्ह वाटत असले तरी त्यामागील इतिहास जाणून घेता कळते की औषध देणे, उपचार करणे हे नेहमीच एक आध्यात्मिक आणि पवित्र कार्य मानले गेले आहे. अजूनही वैद्यकीय तज्ज्ञांकडे जीवन देणारे आणि रोगमुक्त करणारे म्हणूनच पाहिले जाते. तेव्हा 'आरएक्स' हे केवळ कोणते औषध घ्यावे हे लिहिलेल्या यादीवरील चिन्ह नाही तर ते हजारो वर्षांच्या जुन्या उपचार परंपरांचे वाहक देखील आहे, हे तुम्ही समजून घ्यायला हवे.

माहिती असावे

गुलाबी शहर जयपूर

मित्रमैत्रिणींनो, जयपूर ही राजस्थानची राजधानी. जयपूरला 'गुलाबी शहर' असे म्हटतात. इथल्या घरांचे, सरकारी इमारतींचे रंग गुलाबी असतात. याच कारणामुळे जयपूर गुलाबी शहर म्हणून ओळखले जाते. चंदीगड हे नियोजित शहर आहे. याची रचना नियोजनबद्ध पद्धतीने करण्यात आली आहे. ते देशातलं पहिलं नियोजित शहर असल्याचं म्हटलं जातं. पण प्रत्यक्षात चंदीगडआधीही जयपूरचं नियोजन करण्यात आलं. अवघ्या चार वर्षांमध्ये हे शहर उभारण्यात आलं.

१८७६ मध्ये या शहराला गुलाबी रंगात रंगवण्यात आलं होतं. राजकुमार एडवर्डच्या भेटीसाठी शहराला गुलाबी रंग देण्यात आला होता. तेव्हापासून जयपूर गुलाबी शहर म्हणून ओळखलं जाऊ लागलं. गुलाबी हा रंग स्वागताचं प्रतीक मानलं जातो. म्हणूनच राजकुमाराच्या स्वागतासाठी गुलाबी रंग देण्यात आला होता. जयपूरमध्ये बरेच महाल आणि किल्ले आहेत. जंतर मंतर आणि

सफर शहरांची

आमेरचा किल्ला यांना जागतिक वारसा यादीत स्थान देण्यात आलं आहे. ही दोन्ही ठिकाणं वास्तुकलेची अनोखी उदाहरणं असल्याचं म्हटलं जातं. या शहरातले खाद्यपदार्थ बरेच प्रसिद्ध आहेत. कलाकंद, दालबाटी, चुरमा, घेवर, कांदाची कचोरी हे पदार्थ इथे खूपच प्रसिद्ध आहेत. या शहराची लोकसंख्या ४० लाखांच्या घरात आहे. ऑक्टोबर ते मार्च या काळात जयपूरला भेट देता येईल.

छोट्या दोस्तांनो, आपण दररोज

अनेक नोटा वापरतो. पण नोटांवर छापलेल्या चित्रांकडे कधी तुमचे लक्ष गेले आहे का? मित्रांनो, चलनावरील ही चित्रं आपल्या इतिहासाचे आणि संस्कृतीचे अभिमानास्पद प्रतीक आहेत.

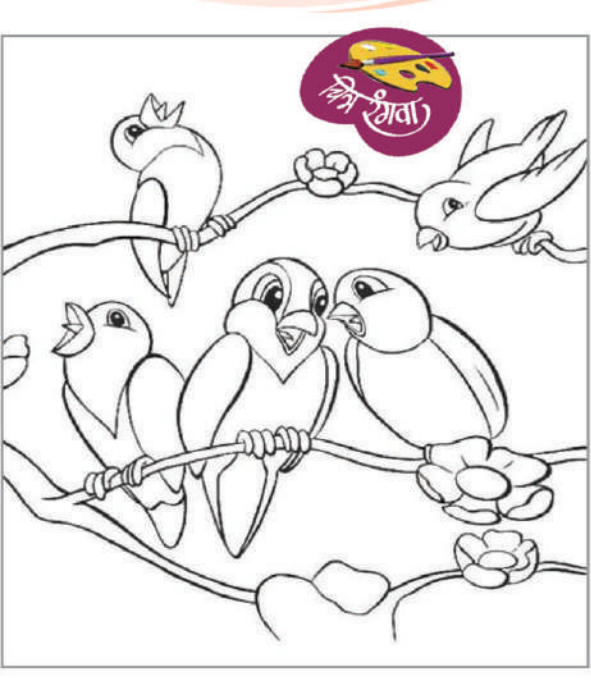
* दहा रुपयाच्या नोटेवर तुम्हाला कोणार्कचे सूर्य मंदिर दिसते. हे केवळ एक मंदिर नाही तर १३ व्या शतकातील स्थापत्यकलेचे उत्तम उदाहरण आहे. ओडिशाच्या किनाऱ्यावर स्थित हे मंदिर भगवान सूर्याच्या विशाल रथाच्या आकारात बांधले गेले असून त्यामध्ये मोठ्या दगडी चाकांच्या १२ जोड्या आहेत आणि सात घोडे रथ खेचताना दाखवले आहेत. चाकांवर केलेले उत्तम कोरीवकाम अद्भूत आहे. युनेस्कोच्या जागतिक वारसा स्थळात समाविष्ट असणारे हे मंदिर भारताच्या समृद्ध कलात्मक वारशाचे उत्तम उदाहरण आहे.

* २० रुपयांच्या नोटेवर तुम्हाला महाराष्ट्रातील एलोरा लेण्याचे चित्र दिसते. एलोरा लेणी ही खडकात कोरलेल्या वास्तुकलेचे उत्कृष्ट उदाहरण आहे. या ३४

चलनावर झळकतो भारताचा अभिमान

लेण्या हिंदू, बौद्ध आणि जैन धर्मांला समर्पित असून ६०० ईसापूर्व ते १००० ईसापूर्व दरम्यान खडकांमधून त्या कोरलेल्या होत्या. येथील सर्वात प्रसिद्ध रचना 'कैलास मंदिर' ही असून ते एकाच खडकातून कोरलेले जगातील सर्वात मोठे मंदिर आहे.

* ५० रुपयांच्या नोटेवर कर्नाटकातील हंपी रथाचे चित्र आहे. विजयनगर साम्राज्याची वैभवशाली राजधानी असणाऱ्या हंपी येथील अवशेषांमध्ये उभा असलेला हा दगडी रथ प्रत्यक्षात विठ्ठल मंदिराचा एक भाग आहे. हा रथही भारतीय स्थापत्यकलेची भव्यता प्रतिबिंबित करतो.

क्षेत्र ऑप्स डेव्हलपमेंटचं

मुलांनो, मोबाईल फोनमध्ये वेगवेगळी ऑप्स असतात. ही ऑप्स कोणी तरी विकसित करत असतं. ऑप विकसित केल्यानंतर त्यांचा वापर सुरू होतो. दररोज नवी ऑप्स दाखल होत असतात. सध्या या क्षेत्रात प्रचंड संधी आहेत. तुम्हीही मोबाईल ऑप्स निर्मितीच्या क्षेत्रात प्रवेश करू शकता. यासाठी नेमकं काय करायला हवं याविषयी...

मुलांनो, सध्या वेगवेगळ्या ऑपरेटिंग सिस्टिम्स कार्यरत आहेत. आयओएस, विंडो, अँड्रॉइड, ब्लॅकबेरी अशा ऑपरेटिंग सिस्टिम्सवर काम करणारी ऑप्स असावी लागतात. काही ऑप्स फक्त एकाच ओएसवर काम करतात तर काही ऑप्स कोणत्याही सिस्टिमवर काम करू शकतात. एकाच सिस्टिमवर काम करणाऱ्या ऑप्सना नेटिव्ह ऑप्स तर सर्व ऑपरेटिंग सिस्टिम्सवर काम करणाऱ्या ऑप्सना वेब बेस्ड ऑप्स असे म्हटलं जातं.

कोण होणार?

ऑप्स डेव्हलपमेंटच्या क्षेत्रात येण्यासाठी आयटी इजिनिअरींग किंवा एमसीएसआरखे अभ्यासक्रम करता येतील. इतकंच नाही, तर कॉम्प्युटरच्या वेगवेगळ्या भाषा भाषाही शिकून घेणं गरजेचं असतं. ऑप डेव्हलपमेंटचे अभ्यासक्रम असतात. यात तुम्ही यूआय डिझायनिंगची प्राथमिक माहिती घेऊ शकता. ठराविक ओएस सिस्टिमसाठी ऑप्स विकसित करायची असतील तर तसे अभ्यासक्रमही आहेत.

ऑप डेव्हलपमेंटचा अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर डेव्हलपर कंपनीत काम करता येईल. स्वतःची ऑप्स विकसित करता येतील. ऑप डिझायनिंगसाठी मदत करता येईल. येत्या काळात ऑप्सची संख्या प्रचंड वाढणार आहे. त्यामुळे ऑप डेव्हलपर्ससाठी संधींचा महापूर येणार आहे.

बर्फाच्छादित शहरं

दोस्तांनो, थंडीत विविध ठिकाणी बर्फ पडू लागतो. भारतातली काही ठिकाणं बर्फ पडल्यामुळे पांढरीशुभ्र झाल्याचं पहायला मिळतं. अशाच काही बर्फाच्छादित शहरांची सैर करू या.

⇨ हिमाचल प्रदेशातलं डलहौसी हे अत्यंत सुंदर असं ठिकाण. डिसेंबर-जानेवारी महिन्यात डलहौसीमध्ये बर्फ पडतो. लॉर्ड डलहौसीच्या नावावरून या स्थानाला हे नाव पडलं.

⇨ उत्तराखंडमध्ये औली हे ठिकाण आहे. हे स्थान समुद्रसपाटीपासून १०,५०० फूट उंचीवर आहे. इथल्या बर्फाच्छादित उतारांवरून मस्तपैकी स्कीईंग करता येतं. नोव्हेंबर आणि डिसेंबर महिन्यात इथे भरपूर बर्फ पडतो.

अरुणाचल

प्रदेशमधलं तवांग हे असंच एक सुंदर शहर. तवांग प्रांत हे देशाचं एक रत्नच आहे असं म्हणावं लागेल. डिसेंबरमध्ये बर्फ पडल्यानंतर तवांग अजूनच सुंदर दिसू लागतं.

⇨ गंगटोक ही सिक्किमची राजधानी. फेब्रुवारी महिन्यात इथे भरपूर बर्फ पडतो. बर्फ पडत असल्यामुळे पर्यटक मोठ्या संख्येने इथे येतात. या ठिकाणी बुद्ध मंदिर आहे. गंगटोक हे अत्यंत दुमदार शहर आहे.

⇨ जानेवारी महिन्यात लांचुंगमध्येही भरपूर बर्फ पडतो. हे सिक्किमजवळचं शहर आहे. या ठिकाणी आल्यावर लांचुंग मॉनेस्ट्रीला भेट द्यायलाच हवी.

ओळखा पाहू

१) इंडोनेशियाच्या चलनाचे नाव काय ?
२) पांढरा कोळसा कशाला म्हणतात ?
३) भारतातलं ८० टक्के कोळशाचं उत्पादन कुठे होतं ?
४) अंतरा ही कोणत्या देशाची वृत्तसंस्था आहे ?
५) इस्रायलचं चलन कोणतं ?
६) व्हिएतनामची राजधानी कोणती ?
७) जगातलं सर्वात उष्ण वाळवंट कोणतं ?
८) ट्रिटर कोणत्या वर्षी सुरू झालं ?
९) जगातली सर्वात जुनी वृत्तसंस्था कोणती ?
१०) दुसऱ्या महायुद्धाची सुरुवात कधी झाली ?

१ ६ १ ६ (० ६ १ ६ १ ६ १ ६) १ ३ ० ० ८
(७ २ १ ६ १ ६ १ ६) १ ६ १ ६ १ ६ (३ १ ६ १ ६) १ ६ १ ६ १ ६ (४ १ ६ १ ६) १ ६ १ ६ १ ६
(५ १ ६ १ ६) १ ६ १ ६ १ ६ (६ १ ६ १ ६) १ ६ १ ६ १ ६ (७ १ ६ १ ६) १ ६ १ ६ १ ६

जिज्ञासा

गोठलेले प्रदेश

मुलांनो, या जगात थंडागर प्रदेश आहेत. इथे हाड गोठवणारी थंडी पडते. इथलं तापमान खूप कमी असतं. अशाच काही ठिकाणांविषयी...

⇨ अमेरिकेतल्या मिनेसोटा इथे इंटरनॅशनल फॉल्स आहेत. इथलं तापमान उणे ४८ अंशांपर्यंत खाली जातं. हा धबधबा गोठून जातो. धबधबा गोठल्यानंतर इथे आईसबॉक्स डेज फेस्टिवलचं आयोजन केलं जातं. या काळात पर्यटक खूप मजा करतात.

⇨ रशियामध्ये साखा रिपब्लिक नावाचं ठिकाण आहे. इथे फक्त ८०० लोक राहतात. थंडीत इथलं तापमान जवळपास उणे ५२ अंशांपर्यंत पोहोचतं. या दिवसांमध्ये इथल्या शाळाही बंद असतात. एवढ्या कमी तापमानात इथल्या सगळ्या वस्तू गोठतात.

⇨ जम्मू-काश्मिरमधलं द्रास हे सुद्धा जगातल्या सर्वात थंड ठिकाणांपैकी एक आहे. द्रास म्हणजे नरक. हिवाळ्यात इथे कडाक्याची

थंडी असते. याच कारणामुळे या स्थानाला द्रास म्हटलं जातं.

⇨ नॉर्वेमध्ये हेल नावाचं ठिकाण आहे. इथे १४१८ लोक राहतात. नॉर्वेमध्ये विंटर ऑलिम्पिक्सचं आयोजन केलं जातं. इथेही भरपूर बर्फ पडतो. सगळा परिसर गोठून जातो.

⇨ कॅनडामध्ये स्नॅंग नावाचं ठिकाण आहे. इथे फक्त आठ ते दहा कुटुंब राहतात. ३ फेब्रुवारी १९४७ या दिवशी स्नॅंगमध्ये उणे ८१ अंश सेल्सियस इतक्या तापमानाची नोंद झाली. एवढ्या तापमानात आपली हाडंही गोठून जातील!

हिवाळ्याचे चार महिने आपण कुडकुडत असतो.

या दिवसात आपण स्वेटर, गरम कपडे घालतो. गरम पाण्याने आंघोळ करतो. पण मुक्या प्राण्यांचं काय ? आपल्या घरातल्या पाळीव प्राण्याची काळजी आपणच घ्यायला हवी. थंडीत प्राण्यांची काळजी कशी घ्यावी याबाबतच्या काही टिप्स...

● सगळ्या प्राण्यांना थंडी वाजते. कुत्रा, मांजर, पक्षी, ससा सगळे प्राणी कुडकुडत असतात. त्यामुळे या दिवसात पाळीव प्राण्याला घराबाहेर ठेऊ नका. खूप थंडी असेल तर त्यांना खोलीतच ठेवा. या प्राण्यांनाही सर्दी होते. थंडीत भटके प्राणी गाड्यांखाली झोपतात. त्यामुळे गाडी काढण्याआधी खाली कोणी झोपलं नाही ना, याची खात्री करून घ्या.

● थंडीत स्टेटर घातल्याशिवाय चैनही पडत नाही. तुमच्याप्रमाणेच तुमच्या प्राण्यांनाही गरम कपडे घाला. त्यांच्यासाठी छानसा स्वेटर शिवून घ्या. पायात मोजे घाला. घरात हिटर असेल तर प्राण्यांनाही ऊब मिळेल असं बघा.

● तुम्ही घरात पक्षी पाळला असेल तर त्यांनाही ऊब मिळू द्या. त्यांच्या पिंजऱ्यावर एखादी चादर टाका. पक्ष्यांना काही काळ शेकोटीजवळ ठेवा.

● कुत्रा, मांजर, ससा या प्राण्यांच्या अंगावर दाट केस असतात. या केसांमुळे या प्राण्यांचा थंडीपासून बचाव होतो. त्यामुळे थंडीच्या दिवसात या प्राण्यांचे केस कापू नका.

फन टाईम

तुमच्याप्रमाणेच तुमच्या प्राण्यांनाही गरम कपडे घाला. त्यांच्या पिंजऱ्यावर एखादी चादर टाका. पक्ष्यांना काही काळ शेकोटीजवळ ठेवा.

दोस्त हे मस्त

कासव कसं राहतं सुरक्षित ?

दोस्तांनो, जंगलातले प्राणी थंडीत काय करतात, असा प्रश्न तुम्हाला पडू शकतो. पण या प्राण्यांनाही सुरक्षा कवच दिलेलं असतं. निसर्गानेच त्यांची सोय केलेली असते. आता कासवांचंच बघा. कासव हे शीतरक्तीय प्राणी आहेत. म्हणजे त्यांचं रक्त थंड असतं. या दिवसात कासवं आत लपून बसतात. ऊब मिळवण्यासाठी हे प्राणी एखादी मोव्याची जागा शोधतात.

खादाडी

चॉकलेट, पीनट बटर आणि बनाना बाईट्स

छोट्यांनो, थंडीत तुम्ही चॉकलेट पीनट बटर आणि बनाना बाईट्स हा पदार्थ बनवू शकता. यासाठी एक कप चोको चिप्स घ्या. पाऊण कप पीनट बटर, दोन चमचे खोबरेल तेल, दोन केळी आणि थोडं मीठ घ्या. एका बाऊलमध्ये चॉकलेट चिप्स ठेऊन बाऊल गरम करून घ्या. हे मायक्रोवेव्हमध्ये गरम कराचंय आहे. आता पीनट बटर वितळवून घ्या. त्यानंतर चॉकलेटमध्ये खोबरेल तेल घाला. आता बॅकिंग कप घ्या. त्यात दोन चमचे चॉकलेट घाला. त्यावर केळ्यांचे तुकडे ठेवा. चमचाभर पीनट बटर घाला. एक चमचा चॉकलेट घाला. त्यावर चिम्पूटर मीठ भुरभुरा. आता हा ट्रे दोन तास फ्रीझमध्ये ठेवा. गार झाल्यावर मस्तपैकी खा.

स्टडी टिप्स

धडा अर्धवट सोडू नका...

मुलांनो, तुम्हाला वेगवेगळ्या विषयांचा अभ्यास करायचा असतो. प्रत्येक विषयाचा प्रत्येक धडा तुम्हाला समजेलच असं नाही. काही वेळा नीट वाचल्यानंतरही एखादा धडा समजायला थोडा कठीण पडतो. पण धडा कठीण आहे म्हणून तो विषय सोडून देऊ नका. धडा पुन्हा वाचा. धडा वाचताना नीट लक्ष द्या. धड्यातलं नेमकं काय समजलं नाही हे जाणून-समजून घ्या. मगच पुढे जा. न कळणारी बाब दामटवून पुढे जाऊ नका.

योगा टाईम

लाभदायी बद्धकोनासन

दोस्तांनो, बद्धकोनासन किंवा फुलपाखरासारखं आसन केल्यामुळे तुम्हाला बरेच लाभ मिळू शकतात. हे आसन करण्यासाठी पाय पसरून बसा. आता तुमचे दोन्ही पाय दुमटून घ्या. दीर्घ श्वास घ्या. आता दोन्ही पाय फुलपाखराच्या पंखांप्रमाणे वर-खाली करा. यामुळे पाठीचा कणा बळकट होतो तसंच पायाच्या स्नायूंनाही बळकटी मिळते.

बिबट्याच्या हल्ल्यात तरुण शेतकऱ्याचा मृत्यू

■ महासागर प्रतिनिधी
नागपूर, दि. २२ :
कोंढाळी वनपरिक्षेत्रातील शिरमी उपवनातील जाटलापूर चिखली मार्गावर २१ ऑगस्टच्या मध्यरात्री झालेल्या घटनेने परिसरात भीतीचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

नागपूरचे शेतकरी रमेश मेश्राम यांच्या फार्महाऊससमोर बिबट्याने केलेल्या हल्ल्यात शेतकरी चंद्रशेखर व्यंकटराव बल्की (रा. चिखली) हे ठार झाले. विलास कडवे व चंद्रशेखर बल्की हे रात्री फार्म हाऊससमोर बसले होते. विलास कडवे

झोपायला गेल्यानंतर थोड्याच वेळात चंद्रशेखर यांच्यावर बिबट्याने हल्ला केला. रात्री साडे बारा वाजताच्या सुमारास कडवे बाहेर आले असता, बल्की मृतावस्थेत पडलेले दिसून आले. घटनास्थळी बिबट्याच्या पायाचे ठसे आढळले.

पोलीस पाटील कमलेश धोटे, सरपंच राजकुमार चोपडे तसेच गावकरी घटनास्थळी दाखल झाले. त्यानंतर घटनेची माहिती संबंधित अधिकाऱ्यांना कळविण्यात आली. माहिती मिळताच वनपरिक्षेत्र अधिकारी पी. एन. नाईक, उपवनपरिक्षेत्र अधिकारी ए. डी. मालके, आर. एन. डाखोळे (क्षेत्र सहाय्यक,

चमेली) यांच्यासह कोंढाळी पोलीस ठाणेदार राजकुमार त्रिपाठी व पोलीस स्टफ घटनास्थळी पोहोचले. वन व पोलीस विभागाच्या संयुक्त पथकाने पंचनामा करून मृतदेह काटोल ग्रामीण रुग्णालयात पाठविला. घटनेची माहिती मिळताच आमदार चरणसिंग ठाकूर यांनी वन विभागाच्या अधिकाऱ्यांसोबत मृतक चंद्रशेखर वेंकटराव बल्की यांचे गाव चिखली गाठले. तेथे बल्की कुटुंबीयांचे सांत्वन केले. तसेच मृतक चंद्रशेखर यांचे वडील व्यंकटराव बल्की यांना वन विभागामार्फत मिळालेला १०

लाखाचा घनादेश सुपूर्द केला. तसेच अंत्यसंस्कारासाठी रोख दहा हजार रुपये दिले. बाकीचा १५ लाखांचा घनादेश लवकरच देण्यात येईल, असे वन परिक्षेत्र अधिकारी प्रवीण नाईक यांनी सांगितले. चंद्रशेखर बल्की हे अल्पभूधारक शेतकरी होते. कंपनी बंद झाल्याने मिळेल ते काम करून संसार सांभाळत होते. त्यांच्या मृत्युमुळे कुटुंबावर दुःखाचा डोंगर कोसळला आहे. गेल्या एका वर्षात कोंढाळी वनपरिक्षेत्रात वाघ-बिबट्यांनी ११० पेक्षा अधिक जनावरे फस्त केली असून आता थेट मनुष्यहानी होत असल्याने ग्रामस्थांमध्ये भीती आहे.

मुख्यमंत्र्यांना दिल्लीत पाठवण्याची तयारी?

■ महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. २२ :
भारतीय जनता पक्षाने उपराष्ट्रपतीपदाच्या निवडणुकीची जबाबदारी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्यावर सोपवली आहे. ही निवडणूक आणि मतदान दिल्लीत होणार आहे. मग, भाजप आतापासूनच फडणवीस यांच्यावर जबाबदारी का

देत आहे? त्यांना दिल्लीत पाठवण्याची तयारी आहे का? असा खोचक सवाल काँग्रेस नेते व माजी प्रदेशाध्यक्ष नाना पटोले यांनी केला. ते पत्रकारांशी बोलत होते.

पटोले म्हणाले, केंद्रीय यंत्रणांचा गैरवापर करून कारवाई करावी, लोकांना तुरुंगात टाकायचे, असे

मोदी सरकारचे धोरण राहिले आहे. यासंदर्भात अनेक वेळेला न्यायालयाने फटकारले आहे, तरीही एजन्सीचा दुरुपयोग केला जात आहे. आता ३० दिवस तुरुंगात टाकायचे आणि सरकार पाडून टाकायचे, असे यांचे नियोजन असल्याचे पटोले माध्यमांशी बोलताना म्हणाले.

पेट्रोल, डिझेल, सोपनजी यासारख्या पारंपरिक जीवाश्म इंधनाचा नैसर्गिक साठा हा वर्षानुवर्षांच्या अतिरेकी वापरामुळे आता संपुष्टात येऊ लागलेला दिसतोय. अर्थात या पारंपरिक इंधनाला पर्याय म्हणूनच विजेवर किंवा सौरऊर्जेवर चालणारी वाहनांची आता निर्मिती होताना दिसतेय. तरी सुद्धा अशा इंधनाला आणखी उपलब्ध पर्यायांचा विचार गांधीयाने करण हद्दीने प्रत्यक्ष कार्यवाही करण आता काळाची गरज बनली आहे. इंडियन ऑइल कॉर्पोरेशनने याच अनुषंगाने संप हा वापरलेल्या घटकापासून निर्माण केल्या जाणाऱ्या हवाई इंधनाचा पर्याय शोधलेला आहे. हा पर्याय नेमका काय आहे? हे सैफ हवाई इंधन नेमके काय आहे? याच प्रश्नाची उत्तर करण्यासाठी इंडियन ऑइल कॉर्पोरेशनचे अध्यक्ष अरविंद सहानी यांच्याशी आजचा साप्ताहिक संवाद.

वापरलेल्या घटकापासून इंडियन ऑइल कॉर्पोरेशन संप इंधनाची निर्मिती कशी करणार आहे?

: साप्ताहिक संवाद :

जीवाष्म इंधनांना पर्याय संपचे इंधन

लोकरंग

■ आपण स्वयंपाक केल्यानंतर वाया जाणारे तळणीचे तेल, उसाचे चिपाड, मक्काची सालपट, आदी वापरलेल्या घटकापासून (बिगर पेट्रोलियम फीडस्टॉक) आयओसी शाश्वत इंधनाची निर्मिती करणार आहे. हे इंधन हवाई इंधन प्रकारचे असून याचा पुरवठा इंडियन ऑइल एअर इंडियाला करणार आहे. यासाठी दोन्ही कंपन्यांमध्ये महत्वाचा करार देखील संपन्न झालेला आहे. आयओसी यावर्षीच्या डिसेंबर महिन्यापासून आपल्या पानिपत रिफायनरी मध्ये वापरलेल्या स्वयंपाकाच्या तेलापासून स्टरेनेबल एक्विएशन प्युएलची निर्मिती सुरु करणार असून यासाठी आयटीसी आणि हल्डीगम यासारख्या हॉटेल रेस्टोरा साखळीतून मिळणाऱ्या वापरलेल्या तेलापासून २५ हजार टन ग्रीन इंधन तयार केले जाणार आहे. इंडियन ऑइल कॉर्पोरेशन आणि एअर इंडिया या कंपन्यांमध्ये या हवाई इंधनसंदर्भात कोणता करार झालेला आहे?

मथुट एक्विझिमे छ. संभाजीनगरमध्ये नवे गोल्ड पॉइंट सेंटर

१३८ वर्ष जुन्या व्यवसाय समूह मथुट पंपाचन गुपची मौल्यवान धातूची शाखा म्हणजेच मथुट एक्विझिमे प्रायव्हेट लिमिटेडने छत्रपती संभाजीनगर मध्ये नवीन गोल्ड पॉइंट सेंटरचे उद्घाटन केले. नवीन मथुट गोल्ड पॉइंट सेंटर हे दुकान क. ३, कुबेर एक्स्प्रेस्वी बी, हॉटेल अतिथी समोर, छत्रपती संभाजीनगर, महाराष्ट्र येथे मोक्याच्या ठिकाणी आहे. मथुट एक्विझिमेचे हे भारतातील ५८ वे गोल्ड पॉइंट सेंटर आहे आणि किरत्या गाडीसह महाराष्ट्रातील हे सहावे केंद्र आहे. हे केंद्र स्थानिक लोकांच्या आर्थिक जीवनात आमूलग्न बदल घडवून आणेल. यामुळे त्यांना त्यांच्या सोन्याच्या वस्तू विकण्याची सुविधा तर मिळेलच, याशिवाय या विश्वासार्ह व पारदर्शक केंद्राद्वारे वित्तीय सेवा अधिक सुलभ होतील. मथुट एक्विझिमेचे गोल्ड पॉइंट सेंटर पारदर्शकता, ग्राहकांचा विश्वास जपणे, बायोलॉकी आणि त्यांच्या वचनबद्धतेसाठी प्रसिद्ध आहेत.

या केंद्रावर, ग्राहक त्यांच्या जुन्या आणि वापरलेल्या सोन्याच्या वस्तू वाजवी आणि अचूक मूल्यमापनाच्या आधारासनासह विकू शकतात. संपूर्ण प्रक्रिया पारदर्शकपणे पार पाडली जाते, ज्यामुळे ग्राहकांना प्रत्यक्ष मूल्यांकन पाहता येते. IMPS, NEFT किंवा RTGS सारख्या सुविधांच्या

माध्यमातून मोठ्या रकमेचे पेमेंट केले जाते, तर १००००० रुपयांपर्यंतच्या सोन्यासाठी झटपट रोख पेमेंट केले जाते, ज्यामुळे विश्वासार्ह व्यवहाराचा अनुभव मिळतो. मथुट एक्विझिमे प्रायव्हेट लिमिटेड (एमईपीएल) मौल्यवान धातूच्या बाजारपेठेत नाविन्यपूर्णता आणण्याच्या बाबतीत आघाडीवर आहे. भारतात सोन्याचे पुनर्वर्षण केंद्र सुरु करणारी पहिली संधटित कंपनी म्हणून, एमईपीएलने उद्योग क्षेत्रात सातत्याने एक वेगळी ओळख निर्माण केली आहे. ■ ■

पू. बंगाल (बांगलादेश) ह्या आंतरराष्ट्रीय सीमांना भिडलेला भाग आहे. ह्या भागातून तिस्ता, हुगळी, गंगा, ब्रह्मपुत्रा ह्या नद्या जातात. साहजिकच हा परिसर शेतीनं संपन्न आहे. इंडस्ट्री म्हणावी तशी नसल्यानं शांत, प्रदूषणमुक्त परिसरातून होतो. गुवाहाटीजवळ एक मोठा चांगलं आकर्षण आहे, जिथे विविध प्रकारचे पक्षी

हिवंगार गुवाहाटी

सुमारे १००००० रुपयांपर्यंतच्या

आसामच्या राजधानीचं शहर म्हणजे गुवाहाटी. ब्रम्हपुत्रा नदीच्या किनाऱ्यावर वसलेल्या या शहराकडे पर्यटक आकर्षित होतात. घाटातून होणारी बसवाहतूक, रमणीय हिरवागार डोंगराळ परिसर, शेती व बागायती परिसर यामुळे हिरवाळ्यात जाण्यासाठी हा एक वेगळ पर्व्या तुमच्यासमोर असेल. भारताच्या ईशान्येकडील अति रमणीय, प्रवास होतो. नैसर्गिकदृष्ट्या नटलेला आसाम पर्यटकांसाठी चांगलं आकर्षण आहे. आसाम म्हणजे म्यानमार, तिबेट (चीन) भूतान,

जिथे विविध प्रकारचे पक्षी

: संकलन व संयोजन :

सुबोध रणशेखरे, ९८३३१४६३५६

subodh.ransheve @rediffmail.com

ट्रम्पचा बडग्या, स्मार्ट मीटरवर फोकस!

नागपूरच्या मारबत उत्सवात दहशतवादी हल्ल्यासह अन्य विषय निशाण्यावर

■ महासागर प्रतिनिधी
नागपूर, दि. २२ :

ऐतिहासिक वारसा आणि लोकभावनांचा संगम असलेला नागपूरचा मारबत उत्सव यंदा विशेष गाजणार आहे. शनिवार २३ ऑगस्ट रोजी साजरा होणाऱ्या या उत्सवात शहरातील विविध मंडळे समाजातील ज्वलंत प्रश्नांवर प्रहार करणारे बडगे उभारत आहेत. यावर्षीचे बडगे दहशतवाद, महागाई, भ्रष्टाचार, स्मार्ट मीटर, व्यवसायीनता अशा विषयांवर लक्ष केंद्रीत करणार आहे.

अलीकडेच जम्मू आणि काश्मीरमधील पहलगामजवळ भारतीय पर्यटकांवर झालेल्या दहशतवादी हल्ल्यामुळे दहशतवादासह अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डॉनल्ड ट्रम्प यांच्या भारतावर लादलेल्या अवास्तव कराच्या धोरणावरही टीका केली जाणार आहे. त्यामुळे यंदा नागपूरकरांची घोषणाबाजी केवळ स्थानिकच नव्हे तर आंतरराष्ट्रीय प्रश्नांसाठी स्पर्श करणार आहे.

नागपुरातील नेहरू पुतळा चौक, कोतवाली चौक, गांधी पुतळा चौक, व्हीटी पार्क चौक, अमरावती रोडसह विविध भागांतून बडगे मिरवणुकीत सहभागी होणार आहेत. शहरातील विविध मंडळांच्या तरुण कार्यकर्त्यांच्या मंडळांनी यंदा मारबत महोत्सवात

सर्व छायाचित्र महासागर प्रभाग मित्र भास्कर पराते यांच्या सौजन्याने.

महागाई, वाढते वीजबिल, स्मार्ट मीटरची समस्या, तसेच वाढत्या व्यवसायीनतेवर जनजागृती करणारे पुतळे उभारले आहेत. यामधून नागरिकांनी प्रशासन आणि सरकारला दिलेला थेट संदेश लक्षवेधी ठरणार आहे.

मारबत हा केवळ धार्मिक सण नसून,

तो सामाजिक व्यंग आणि जनजागृतीचा मंच आहे. इडा-पीडा घेऊन जागे मारबत. अशा घोषणांमधून लोक आपल्या अडचणी, समस्या आणि त्रास यांचे प्रतीकात्मक उच्चाटन करतात. यंदा विशेषतः महागाईमुळे त्रास झालेल्या सर्वसामान्यांचे दुःख, तसेच स्मार्ट मीटरच्या बिलांबद्दलचे असंतोष

हे मोठ्या प्रमाणावर व्यक्त होणार आहेत.

मारबत उत्सवाचे वेगळेपण म्हणजे समाजातील चुकीच्या प्रवृत्तींची थेट खिल्ली उडवून नागरिकांना विचार करण्यास प्रवृत्त करणे. यामुळेच प्रत्येक वर्षी नागपूरकरांची आतुरतेने प्रतीक्षा असते.

यंदा ट्रम्पपासून ते व्यवसायीनतेपर्यंत विविध विषयांवरचे बडगे पाहण्यासाठी नागरिकांची उत्सुकता शिगेला पोहोचली आहे. नागपूरचा मारबत उत्सव हा सामाजिक जाणीव, लोकसहभाग आणि व्यंगाचा जिवंत उत्सव असल्याचे यंदाही सिद्ध होणार असून, नागपूरकरांमध्ये कमालीचा उत्साह आहे.

विनोद कांबळी गंभीर प्रार्थना करा : भावाची विनंती

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २२ : भारतीय क्रिकेट संघाचा माजी मराठमोळा खेळाडू विनोद कांबळी याची प्रकृती ढासळल्याची माहिती त्याच्या भावाने दिली आहे. विनोद कांबळीला अजूनही स्पष्टपणे चालता बोलता येत नाही. त्याला तुमच्या प्रेमाची व पाठिंब्याची गरज आहे. त्यामुळे त्याच्यासाठी प्रार्थना करा, अशी विनंती त्याने कांबळीच्या चाहत्यांना केली आहे.

वीरेंद्र कांबळी यांनी एका पॉडकास्टला दिलेल्या मुलाखतीत विनोद कांबळीच्या प्रकृतीची माहिती दिली. त्यात त्यांनी कांबळीची प्रकृती फारशी चांगली नसल्याचे स्पष्ट केले. तसेच तो पुन्हा मैदानावर खेळताना दिसेल असा विश्वासही व्यक्त केला.

वीरेंद्र कांबळी म्हणाले, विनोद कांबळी सध्या घरीच आहे. त्याची प्रकृती स्थिर आहे. पण त्याच्यावर अजूनही उपचार सुरु आहेत. त्याला अजून नोट बोलता येत नाही. चालताही येत नाही. त्याला बरे होण्यासाठी वेळ लागेल. पण तो एक चॅम्पियन आहे. तो पुनरागमन करेल. कदाचित तो पुन्हा मैदानात खेळतानाही दिसेल. त्यामुळे मी त्याच्या चाहत्यांना केवळ एवढेच सांगू इच्छितो की, तो बरा व्हावा यासाठी प्रार्थना करा. त्याला तुमच्या पाठिंब्याची गरज आहे.

उल्लेखनीय बाब म्हणजे विनोद कांबळीला यापूर्वी गुरिन इन्फेक्शन झाले होते. त्यानंतर ते बरे झाले होते. पण गत डिसेंबरमध्ये ही समस्या पुन्हा वाढली होती. त्यामुळे त्यांना रुग्णालयात दाखल करण्याची वेळ आली होती. तपासणीत त्यांच्या मेंदूत गाठ असल्याचे निष्पन्न झाले होते. तेव्हापासून त्याच्यावर सलग उपचार सुरु आहेत.

विनोद कांबळीची प्रकृती गंभीर आहे. कारण, त्याला एकाचवेळी एकाहून अधिक समस्यांना सामोरे जावे लागत आहे. लघवीचा संसर्ग, पेटके व मेंदूतील गाठ यामुळे त्याची मज्जासंस्था व मूत्रपिंड कमकुवत होत आहे. अशक्तपणा व थकवा यामुळे त्याच्या प्रकृतीवर विपरित परिणाम होत आहे.

सहा वर्षीय मुलाचा नाल्यात बुडून मृत्यू पोळ्याच्या दिवशी दुर्दैवी घटना

■ महासागर प्रतिनिधी
गडचिरोली, दि. २२ :

पोळ्याच्या निमित्ताने सुद्धा घेऊन शाळेतून घरी आलेला ६ वर्षीय चिमुकला गावालगत असलेल्या नाल्यात वाहून गेल्याचा प्रकार भामरागड तालुक्यात उघडकीस आला आहे. रिशान प्रकाश पुंगाटी (रा. कोयर, ता. भामरागड) असे मृतक मुलाचे नाव आहे.

रिशान प्रकाश पुंगाटी हा कोयर येथील रहिवासी असून तो १० किलोमीटर अंतरावर असलेल्या लाहरी येथील शासकीय आश्रम शाळेत इयत्ता पहिल्या वर्गात शिक्षण घेत होता. पोळा सण साजरा करण्यासाठी त्याच्या वडिलांनी त्याला गावाकडे आणले होते.

दरम्यान २१ ऑगस्ट रोजी दुपारच्या सुमारास तो गावालगत असलेल्या नाल्याजवळ खेळायला गेला होता, अशी माहिती समोर येत आहे. बऱ्याच वेळेपर्यंत घरी न आल्याने गावकऱ्यांनी शोध मोहीम राबवली. मात्र त्याचा शोध लागला नाही. २२ ऑगस्ट रोजी सकाळच्या सुमारास महसूल प्रशासनाने गावकऱ्यांच्या मदतीने शोधमोहीम राबवली असता नाल्यात त्याचा मृतदेह आढळून आला.

पोळा सण असल्याने वडील प्रकाश पुंगाटी यांनी शासकीय आश्रमशाळेतून सुट्टी घेऊन रिशानला गावाकडे आणले होते, अशी माहिती सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी रोहणा चव्हाण यांनी दिली. मात्र, ऐन पोळ्याच्या दिवशीच काळ्याने त्याचा घात

केला. ६ वर्षीय रिशानचा मृतदेह घेऊन गावकऱ्यांना तुडुंब भरलेल्या नाल्यातून वाट काढावी लागली. नाल्यावर पूल नसल्याने आदिवासींना जीवघेणा प्रवास करावा लागला.

भामरागड तालुक्यात तिसरी घटना

१८ ऑगस्टपासून सुरु असलेल्या मुसळधार पावसामुळे भामरागड तालुक्यातच नव्हे तर संपूर्ण जिल्ह्यात नदी नाल्यांमध्ये पूरस्थिती निर्माण झाली आहे. सध्या नदी नाले तुडुंब भरून वाहत आहेत. अशा परिस्थितीत १८ ऑगस्ट रोजी दुपारच्या सुमारास भामरागड तालुक्यातील खंडी नाला ओलांडण्याच्या प्रयत्नात लालचंद कपीलसाय लकडा हा १९ वर्षीय तरुण वाहून गेला. त्याच दिवशी सायंकाळी अहोरी तालुक्यातील पल्ले येथील जिल्हा परिषद शाळेतील शिक्षक असतुन सोमा तलांडी हे भामरागड तालुक्यातील जोनावाही आपल्या गावाकडे जाताना सिमनपल्ली नाल्यात वाहून गेले होते. तर दुसऱ्या दिवशी त्यांचा मृतदेह नाल्यात आढळला.

दुसऱ्या घटनेत भटपूर येथील टोका डोलू मज्जी या व्यक्तीचा मिर्गीचा झटका येऊन नाल्यात बुडून मृत्यू झाला. तो संध्याकाळी एकटाच आंघोळीला गेला होता. दुसऱ्या दिवशी त्याचा मृतदेह पाण्यावर तरंगताना आढळून आला. महसूलसेवक सुरेश मज्जी यांच्या मदतीने मृतदेह बाहेर काढण्यात आला.

तेजस्वी यादव विरोधात गडचिरोलीत गुन्हा

■ महासागर प्रतिनिधी
गडचिरोली, दि. २२ :

बिहारचे माजी उपमुख्यमंत्री तथा आरजेडीचे नेते तेजस्वी यादव यांच्याविरोधात गडचिरोली पोलिसात तक्रार करण्यात आली आहे. भाजपचे आमदार डॉ. मिलिंद नरोटे यांनी ही तक्रार केली आहे. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्याविषयी ह्याएक्सप्लेवर आक्षेपार्ह टीका करून सामाजात तेढ निर्माण करण्याचा तक्रारीत म्हणजेच यादव यांनी पंतप्रधानांविषयी अपमानास्पद वक्तव्य केले आहे. यामुळे देशातील नागरिकांमध्ये अस्वस्थता, संभ्रम आणि संताप पसरू शकतो, असे डॉ. नरोटे यांनी

तक्रारीत नमूद केले. त्यांनी संबंधित पोस्टची लिंक तसेच स्क्रीनशॉटही पोलिसांना सादर केले. काही समाजविरोधी प्रवृत्तीकडून राजकीय हेतू साध करण्यासाठी देशातील सामाजिक सौहार्द, शांतता व सुरक्षिततेला बाधा आणण्याचा प्रयत्न सातत्याने केला जात आहे. अशा वक्तव्यांमुळे देशाची प्रतिमा आंतरराष्ट्रीय स्तरावर डागळली जात आहे. हे टिवट केवळ राजकीय टीका नसून, पंतप्रधानांच्या आडून देश देशालाच लूटून केले जात आहे. विशेषतः गडचिरोलीसारख्या संवेदनशील भागात अशा प्रकारचे प्रचार हे शांततेच्या दृष्टीने धोकादायक ठरू शकतात, असे सांगत त्यांनी तक्रार केली आहे.

गडचिरोलीत गडचिरोलीत गुन्हा

गडचिरोलीत गुन्हा

गडचिरोलीत गुन्हा

गडचिरोलीत गुन्हा

गडचिरोलीत गुन्हा

गडचिरोलीत गुन्हा

गडचिरोलीत गुन्हा

गडचिरोलीत गुन्हा

गडचिरोलीत गुन्हा

गडचिरोलीत गुन्हा

गडचिरोलीत गुन्हा

गडचिरोलीत गुन्हा

गडचिरोलीत गुन्हा

गडचिरोलीत गुन्हा

गडचिरोलीत गुन्हा